

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletna 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, za tujino 30.—, Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru. Uprava Ljubljana, Gradišče 10, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Alek-sandrova cesta št. 24, tel. 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 234

Ljubljana, petek, dne 9. oktobra 1931

Leto II.



Ameriški senator Morrow

Bivši poslanik Zedinjenih držav v Mehiki in kasneje senator Dwight Morrow je nenadoma umrl v starosti 59 let. Določen je bil že za zastopnika Zedinjenih držav na razorožitveni konferenci. Njegova hči je soproga znanega letalca Linberga.

Pred zaključkom predvolilne dobe

Beograd, 8. oktobra. S potrditvijo kandidatne liste predsednika vlade g. Petra Zivkovića kot nosilca državne liste je zaključen prvi del predvolilne dobe. Sedaj je dana možnost vsem sreskim kandidatom, da zaprosijo od nosilca liste njegov pristane, da kandidirajo na njegovi listi.

S tem pa je obenem dana možnost vsem volilcem, da v okviru splošne državne politike branijo z izbiro svojih kandidatov svoje interese. Kakor je nosilec državne liste g. Peter Zivković izjavil, bo njemu vsak kandidat enako drag delavec, ki se bo vezal na njegovo listo. Samo od volitev samih je odvisno, koga si izvolijo za svojega poslanca, ker so v tem pogledu popolnoma svobodni, mnogo bolj, kakor so bili prej v strankarskih časih. Kajti takrat so morali voliti listo, ki jim jo je predložila njih stranka. In naj so bili s katerim kandidatom še tako nezadovoljni, vsled določbe o vezanosti listah so morali izvoliti kandidate, kakor je zahteval strankarski generalni štab.

Nedvomno je, da se bodo volilci tudi v veliki meri poslužili prednosti, ki jim jih nudi volilni zakon, in si izbrali kot sreske poslance samo ljudi svojega zaupanja. Volilni zakon omogoča, da pride ljudska volja do popolnega izraza, ker dopušča tudi več kandidatov v enem srezu in bo torej izvoljen le tisti, ki ima največje zaupanje volilcev. Vsak srez bo dobil svojega poslanca, a vedno le tistega, za katerega je največ volilcev. Tako bo prišla ljudska volja do popolnega izraza.

Danes volitev predsednika Avstrijske republike

Dunaj, 8. oktobra. (d). Današnja seja narodnega sveta je z vsemi glasovi proti glasovom domovinskega bloka sprejela zakonski predlog, da se volitev predsednika zveze izvrši jutri v zvezi skupščini. Zato bo dr. Miklas že jutri zopet za 4 leta izvoljen za avstrijskega zveznega predsednika.

Imenovanje novih škofov na Češkoslovaškem

Praga, 8. oktobra. (d). Ministrski svet je danes odobril predlog apostolske stolice glede imenovanja novih škofov. Naslednik praškega škofa dr. Kordača, bo sedanji škof v Kralovem Hradcu dr. Kasper. Kasperjev naslednik pa bo praški kanonik Picha. Za škofa v Litoměřicah je kot naslednik pred dvema letoma umrlega škofa Grossa imenovan nemški profesor bogoslovja dr. Weber.

Republikansko gibanje na Irskem

Dublin, 8. oktobra. AA. Tu so ustanovili novo irsko politično stranko »Saor Eire«. Policija je morala zborovalce zastražiti. Nova stranka bo obnovila republikansko akcijo De Valere in se bo opirala predvsem na poljedelsko in industrijsko delavstvo. Na programu nove stranke je popolna neodvisnost Irske. Nadalje predvideva njen program popolno nacionalizacijo produkcijskih sredstev in popolno ločitev od Anglije. Ustanovnega zborovanja so se udeležili delegati iz vseh irskih pokrajin.

MacDonaldov apel na angleški narod

Spričo ogromnih težkoč sedanjega položaja je vladi potrebno pooblastilo, ki ne sme biti oslajeno po nobeni stranki ne opoziciji — Svarilo pred nevarnostjo panike, socialne krize in celo revolucije

London, 8. oktobra. AA. Snoči so objavili v »London Gazette« proglašeno razpustilo parlamenta. Proklamacija pravi, da se sestane novi parlament 3. novembra.

London, 8. oktobra. AA. Ministrski predsednik MacDonald je otvoril snoči volilno propagando z govorom po radiju. Podal je pregled nalog, ki jih bo morala rešiti država. Nadaljeval je, da je avgusta upal, da se bodo gospodarske in politične razmere v državi naglo uredile.

Medtem pa je nastal popolnoma nov položaj. Funt sterling je izgubil zlato podlago in tako je bila vlada prisiljena, zaprositi deželo za mandat in podporo, ki ne sme biti oslajena po nobeni stranki ne opoziciji bodisi organizirani ali pa dezorganizirani.

Govorec o nalogah bodoče vlade, je dejal, da je treba predvsem stabilizirati funt. V tem vprašanju bo moralo priti do sporazuma z državami, ki so pravtako zapustile zlato standard. Vlada se bo morala baviti z vzroki, ki so dovedli do sedanje krize. Delo, ki ga bo morala vlada izvršiti, je na prvi pogled bančnega značaja.

Da to doseže, bo uporabila dve sredstvi. Skušala bo povečati izvoz in zmanjšati uvoz. Znižanje uvoza bo pomenjalo neko vrsto prohibicije uvoza luksuznih proizvodov in drugih nepotrebnih stvari.

Z drugimi besedami, povišati bo morala carine, da prepreči uvoz tega blaga. Vlada mora imeti zato popolnoma svobodne roke, da odloča, kdaj in kako uporabiti ta sred-

Da izvede svojo nalogo, bo vlada naprosila deželo za pooblastilo. Medtem ko se bodo razmere urejevale, bo vlada trajno zasledovala, kako spremenjeni finančni položaj vpliva na življenjski standard ljudstva, ki ga bo štela pred vsakim izkoriščanjem. Pri štednjah bo pazila na to, da ne bo preveč težila prebivalstva. Vlada se zaveda, da bi posojila, kakor bi bila za uravnovešanje državnega proračuna dobrodošla, povzročila pozneje še večje pomanjkanje in ubožstvo.

V prehodni dobi bo morala vlada rešiti mnogo podrobnosti, ki se trenutno ne morejo predvidevati in glede katerih mora imeti svobodne roke.

Prebivalstvo mora pokloniti vladi svoje zaupanje. Spodnja zbornica mora biti tako sestavljena, da se ne more v tem času nič zgoditi, kar bi povečalo svetovno razburjenje in zapelo Anglijo in druge države v finančno paniko, v socialno krizo ali pa celo v revolucijo. Ni nobenega povišanja, da bi se to zgodilo, razen če bi srca klonila.

Finančni položaj Anglije je popolnoma zdrav in trdna vlada to tudi lahko dokaže. Vlada se bo morala udeležiti mednarodnih gospodarskih in finančnih konferenc o svetovnem gospodarskem in finančnem položaju. Morala bo uporabiti svoj vpliv, da se odstranijo sedanje ovire v trgovini in v finančni, ki so v toliki meri zakrivile sedanji polom.

Moramo se še vedno boriti, je nadaljeval MacDonald, s posledicami vojnih dolgov, reparacij, neenakomerne razdelitve zlata, kreditnih odpovedi in z drugimi življenjskimi zadevami. Da se ta vprašanja rešijo, mora vlada imeti možnost, da dela v varnosti in v sporazumu s prizadetimi državami. Ti sporazumi morajo biti pravični in znosljivi za vse. MacDonald je zaključil, da je vlada, da reši svojo nalogo, sklenila stopiti pred narod in ga zaprositi za zaupanje.

London, 8. oktobra. AA. Konservativci so sklenili, da ne postavijo kandidatov v vseh onih volilnih okrajih, kjer bodo kandidirali liberalni pristaši g. MacDonalda. Nova liberalna skupina šteje 25 poslancev in pristaja na začasno uvedbo carin.

London, 8. oktobra. n. Jutri izide volilni manifest konservativcev. Prav tako bo izdala svoj manifest nacionalno liberalna skupina, ki jo vodi lord sir Samuel. Lloyd Georgova hči, Meggan Lloyd George bo kandidirala v Angleseyu kot liberalna opozicionarka. Podpirala jo bo delavska stranka.

Voditelj laburistov Henderson je objavil proglaš, v katerem je opozoril volilce, da je vlada naložila narodu volilno borbo proti njegovi volji. Kljub temu pa mora ljudstvo pokazati, kaj hoče, da se razbistri notranji in zunanji politični položaj. Delavske mase se morajo odzvati temu apelu in glasovati za one, ki bodo najbolje zastopali njihove interese.

Vladna in politična kriza v Nemčiji

Leva in desna opozicija se pripravljata na odločilno borbo proti novim zasilnim odredbam — Sedanja kriza in francosko-nemški odnošaji — Razmerje med katoliškim centrom in socijalnimi demokrati

Berlin, 9. oktobra. AA. Pravosodni minister v novi nemški vladi bo po vsej priliki dr. Joel, ministru za prehrano in poljedelstvo prevzame Schiele, poštni minister pa bo dr. Schätzel.

Dr. Brüning računa s podporo vseh onih strank, ki so bile naklonjene njegovemu dosedanjemu kabinetu. Ni izključeno pa tudi to, da ga bodo podpirali nekateri desničarski poslanci. Ti bi se v tem primeru ločili od svojih skupin.

Nova vlada ne bo ne strankarska in ne politična. Nekateri resori bodo zasedeni s strokovnjaki. Odločitev o končni sestavi kabineta še ni padla.

Medtem se opozicija pridno pripravljata na boj proti zasilnim odredbam, objavljenim včeraj.

Komunisti bodo stavili v zbornici predlog o razveljavitvi teh odredb. Ta predlog bodo podpirale tudi desničarske opozicionalne stranke. Sestanek desničarskih strank o tem vprašanju bo v Harzburgu.

Berlin, 8. oktobra. AA. Ker nekateri listi trdijo, da so z najnovejšo uredbo predsednika republike ukinjene osnovne odredbe 48. člena ustave, v kolikor se te odredbe prekršijo s postopkom oblasti, je Wolfvov urad pooblaščen pojasniti, da se s predsednikovo uredbo samo v toliko ukinejo te odredbe, v kolikor je to potrebno za izdajo odredb, predpisanih z omenjeno uredbo. V glavnem se predpisi uredbe nanašajo edino na pooblastilo, da smejo oblasti aretirati osebe, ki jih zalotijo pri prekršitvi določb glede noše orožja, in jih obdržati v zaporih do končne razsodbe o njihovi prekršitvi. Prekršitev nedotakljivosti stanovanja pa se sme izvršiti samo tedaj, če stranke stanovanje izrabljajo za delovanje proti državi.

Z najnovejšo uredbo je izdano pooblastilo za ukinitve osnovnih državljskih pravic. V ostalem so predpisi, izdani v tej uredbi o ukinitvi zakona, ki jamči osnovne državljske pravice, že vsebovani v uredbi z dne 28. marca 1931.

Pariz, 8. oktobra. AA. Francosko časopisje poseča nemški vladni krizi veliko pozornost.

Nacionalistični »Figaro« pravi, da je dr. Stresemannova politika z odhodom Curtiusa definitivno pokopana.

Drugi listi pa so mnenja, da bo dr. Brüning uspel in da bo poglobil prijateljske odnošaje med Francijo in Nemčijo. Ti listi ne dvomijo v njegovo novo parlamentarno večino.

Berlin, 8. oktobra. AA. Politična kriza ima v časopisju velik odmev. Posl. Breitscheid svira dr. Brüninga v »Vorwärts«, naj se preveč ne upira socijalnim demokratom. Clankar očita državnemu kancelarju, da omalovažuje socijalistične voditelje in da jih ni pritegnil k svojim posvetom. Socijalistična stranka bo podpirala novo vlado le pod pogojem, da ne bo izpremenila svojega dosedanega pravca.

»Berliner Tagblatt« ima oster uvodnik.

List pravi, da je Brüningov uspeh v parlamentu odvisen od pooblastil, prejetih od predsednika Hindenburga. Po mnenju tega lista bi desničarska Hugenbergova vlada ne imela večine, ker bi jo katoliški centrum odločno odklonil.

Berlin, 8. oktobra. d. Pogajanja državne kancelarja dr. Brüninga bodo trajala nekaj dalje časa. Danes poročajo, da se dr. Gessler brani prevzeti notranje ministrstvo. Dalje javljajo, da se nastale težave tudi pri zasedbi zunanje ministrstva po dr. Brüningu. Če bi dr. Brüning vrnil svojo mislijo, se sestava vlade poveri najbrže dr. Gesslerju.

Japonsko-kitajski spor in Društvo narodov

Položaj v Mandžuriji se je poslabšal — Izredna seja sveta DN se bo vršila

Zeneva, 8. oktobra. AA. V sredo je generalno tajništvo Društva narodov prejelo brzojavna poročila kitajske in japonske delegacije. Po teh poročilih se je položaj v Mandžuriji poslabšal. Zato ni izključeno, da se izredne seja Sveta Društva narodov, ki bo 14. oktobra v Zenevi, udeležijo tudi nekateri zunanji ministri. V krogih Društva narodov se v tej zvezi navajata imeni Brian-

da in lorda Readinga.

Sanghaj, 8. oktobra. AA. Po poročilih iz doline Jangtseja so bili na več krajih krvavi izgredi proti Japoncem. Množica je ustrelila več Japoncev in upepelila njihove domove.

Washington, 8. oktobra. AA. Vlada je imenovala komisijo, ki ima nalogo, proučiti kitajsko-japonski konflikt.

Značaj obiska lorda Readinga v Parizu

Angleški zunanji minister se je v glavnem informiral o nalogah in ciljih francosko-nemškega odbora

Pariz, 8. oktobra. n. Po informacijah iz francoskih diplomatskih krogov so bili razgovori med lordom Readingom in francoskimi ministri absolutno splošnega značaja. Sploh ni mogoče posetu angleškega zunanjega ministra pripisati kakega posebnega pomena. Poset ni bil namenjen dolžnim ciljem. Angleški zunanji minister se je pri francoskih ministrih informiral o nalogah in ciljih francosko-nemškega odbora, ki je bil ustanovljen v Parizu. O posetu g. Lavala v Washingtonu so le malo govorili, ker francoski ministri sami niso bili mnogo pbočeni, kaj prav za prav

hoče Hoover.

V angleškem poslanstvu je bil snoči banket, ki sta se ga udeležila od Francozov le ministra Flandin in Rolin. Briand in Laval sta se opravičila. Danes opoldne je priredil Readingu na čast Flandin kosilo. Popoldne se bo Reading, kakor določa program, vrnil v London. Na sestankih je vodila atmosfera iskrenosti in popolnega prijateljstva. Lord Reading je francoske rinitre obvestil o »črtih, ki jih namerava izvesti angleška vlada v bodočnosti. Anglija namerava stabilizirati angleški funt.

Pomen državne liste

Vsak narod ima, ali bi vsaj moral imeti, svojo čisto določeno narodno politiko. Pri samostojnem in neodvisnem narodu se ta politika naravno v glavnem krije z narodno in navadno je z njo sploh čisto identična. Desko tudi vidimo, da imajo vsi napredni narodi svojo čisto določeno državno politiko, ki se ne izpreminja in ki je čisto neodvisna od morebitnih strankarskih fluktuacij. Tako vidimo, da ima Velika Britanija vedno eno in isto državno politiko, pa naj bo na krmilu konservativna, liberalna ali delavska stranka. Spremembe v vladi povzročajo le spremembe v upravi, politika pa ostane vedno ista. Prav tako je v Franciji, prav tako je v Nemčiji in prav tako tudi v vseh drugih naprednih državah. Ko je bil predsednik vlade v Nemčiji socialni demokrat Ebert, se je vodila čisto ista državna politika ko danes, ko je predsednik konservativni plemič Hindenburg. Izpremembe so se izvršile le, kolikor so bile v zvezi z vprašanji aktualne dnevne politike, dočim je državna politika ostala neizpremenjena.

Tega osnovnega pravila za dobro narodno in državno politiko pa pri nas do 6. januarja nismo poznali. Naše stranke se nikakor niso zavedale, da morajo svojo strankarsko politiko prilagoditi splošni državni politiki. Ni manjkalo niti strank, ki bi hotele, da se državna politika prilagodi programom posameznih strank. Toda to je absolutno nemogoče in kdor kaj takega zahteva, ta naravnost hoče, da se vodi slaba državna politika in da zato zabrede država v težave, ali pa je popolen političen nevednež. Povsod na svetu je tako — in zato tudi v Jugoslaviji ne more biti drugače — da je sprejemljiv samo oni strankarski program, ki je izvedljiv v okviru določene državne politike, ki torej ne bo oviral nje-nega pravnega izvajanja, temveč jo celo podpiral.

Da pride to edino mogoče načelo zdrave državne politike do veljave, zato zahteva volivni zakon postavitev državne kandidatne liste. S to določitvijo volivnega zakona se naj doseže dvoje. Prvič naj državna kandidatna lista povdari, da tudi največje strankarsko življenje ne more kvarno vplivati na tok vedno iste državne politike. Državna kandidatna lista naj postavi državno politiko izven diskusije. Moremo biti različnega naziranja v vseh mogočih vprašanjih, le glede državne politike ne more biti in tudi ne sme biti raznoglasij, ker je državna politika le nujna posledica našega vseobčnega narodnega položaja. Zahteva volivnega zakona, da more kandidirati le tisti, ki je postavil v vsakem srezu svojo kandidaturu, pa ima še ta cilj, da tudi opozicija vendar enkrat prizna pravilnost po vsem svetu priznanega načela, da je dopusten samo oni strankarski program, ki gre v okvir splošne narodne in državne politike.

Dobra državna politika je vedno v skladu z interesi vsega prebivalstva in se ne more omejiti le na gotove pokrajine. Opozicija, ki reflektira na vlado v državi, mora zato tudi dokazati, da v resnici hoče voditi vse-drjavno politiko. Zlasti pa je dolžna podati ta dokaz opozicija pred sestankom prvega parlamenta po 6. januarju, ko še ni nobene dokaza, da se je opozicija v resnici otrsela svojih predšestojanarskih napak. Moglo bi se tudi reči, da mora opozicija najprej dokazati, da je sposobna za vlado in šele potem je mogoče govoriti o njeni kandidaturi.

Volivni zakon je dal opoziciji možnost, da dokaže svojo sposobnost za vlado. Naj nihče ne reče, da je šestdeset podpisov v vsakem okraju nekaj nemogočega. Če je tu podlaga za pozitivno in skupno delo opozicije, bi se teh 60 podpisov pač sila lahko našlo. Saj se vidi baš te dni, kako malo težav imajo razni kandidati, da dobe potrebnih 200 podpisov.

Uvedba državne kandidatne liste je torej nujnost, ki izvira iz državne politike same. Če bo postavljena le ena državna kandidatna lista, potem je to dokaz, da je tudi samo ta mogoča, ker je samo v skladu s splošnimi smernicami jugoslovanske državne politike. Iz tega dokaza pa tudi rezultira dolžnost vsakega Jugoslavana, da je za to listo in da glasuje za njo in s tem javno izpove, da je prišel tudi za Jugoslavijo čas, da ima eno in stalno državno politiko, kakor je to že davno zakon pri Angležih, Francozih, Nemcih in pri vseh naprednih narodih.

Obisk romunskega zunanjega ministra v Beogradu

Zanimiva izjava kneza Ghice novinarjem — Zakaj je bil v Rimu Kosilo v našem zunanjem ministrstvu

Beograd, 8. oktobra. I. Danes dopoldne ob 10. uri je prispel v Beograd romunski zunanji minister knez Ghica. Spremljal ga je romunski poslanik na našem dvoru g. Guranescu. Na postaji so romunskega zunanjega ministra pričakovali naš zunanji minister dr. Marinković, njegov pomočnik dr. Fotić ter višji uradniki ministrstva, nadalje poslaniki Dard in Flieder in drugi.

Med potovanjem v Beograd je g. Ghica dal novinarjem te-le izjave:

Glavni cilj mojega poseta v vaši prestolnici je, da se poklonim Nj. Vel. kralju in da se mu predstavim. Kralju bo vsekakor milo, da prejme od mene osebno nekaj obvestil o stvareh, ki ga zanimajo. Kakor sem obveščen, me bo kralj jutri sprejel in jaz bi mogel že jutri nadaljevati svojo pot v Budimpešto. Toda v Beogradu imam prijatelje, ki se z njimi že dolgo časa nisem videl in ki me bodo gotovo zadržali na kosilu in na razgovoru. Taka je z g. Dardom, francoskim poslanikom, s katerim bi se vsekakor rad sestel kot s svojim dobrim prijateljem. Verjetno je, da bom spričo tega ostal v Beogradu vse do ponedeljka. Tedaj bom odpotoval v Bukarešto, če bo mogoče, z ladjo. Zadnjič sem bil v Beogradu leta 1913.

Kakor veste, prihajam iz Zeneve, kjer sem bil prvi zastopnik Romunije na zasedanju DN. V Zenevi sem bil novinec in bilo je prvič, da sem tam predstavljal svojo državo. Vendar vam moram reči, da čvrsto upam v bodočnost in moč zenevske insti-

tucije. Svoje delo pa, ki je včasih interesantno, vršim brez ropota.

Na vprašanje, koliko je Romunija izgubila spričo Hooverjevega moratorija, je dejal, da je izgubila okoli 40 milijonov lejev, medtem ko je Jugoslavija izgubila 20krat toliko. Razumljivo je, da Romunija niti od daleč ne občuti posledic moratorija tako, kakor jih Jugoslavija.

Novinarji so ga vprašali, zakaj je bil v Rimu. Dejal jim je: Jaz sem iz Rima naglo odpotoval, ker sem postal zunanji minister in sem moral hitro na sestanek Male antante. V Rimu sem medtem moral pustiti večino svojih stvari. Sedaj sem imel priliko, da jih vzamem s seboj. Šel sem torej v Rim po svojih privatnih poslih. Ko so novinarji pripomnili, da je neki francoski list prinesel sliko najmlajše hčerke italijanskega kralja obenem z vestjo, da se bo kralj Karel poročil s princeso, je Ghica vprašal, kateri list je to bil. Odgovorili so mu, da touluski »La Dépêche«. Ghica je tedaj odvrnil: »Veste, jaz sem star touluski študent in nočem ničesar slabega reči o tamkajšnjih listih. Toda, ko bi bilo treba vse, kar se piše, resno vzeti, tedaj...« in Ghica se je diplomatski nasmehnil.

O Mali antanti vam nimam ničesar reči, kar še ne bi vedeli.

Ghica je opoldne posetil ministrskega predsednika g. Živkovića, opoldne pa mu je g. Marinković nriredil kosilo v zunanjem ministrstvu.

Ureditev prometa z devizami in valutami

Pravilnik za izvršitev pogodbe med državo in Narodno banko o denarju kraljevine Jugoslavije -- Pravilnik je stopil včeraj v veljavo

Beograd, 8. oktobra. I. Na podlagi zakona o odobritvi pogodb med državo in Narodno banko za izvršitev zakona o denarju kraljevine Jugoslavije z dne 11. maja 1931 je finančni minister po predlogu Narodne banke predpisal pravilnik o ureditvi prometa z devizami in valutami, po katerem se morejo baviti s trgovino z devizami in valutami poleg Narodne banke samo oni denarni zavodi in menjalnice valut, ki dobe tozadevno pooblastilo od Narodne banke.

Celokupni devizni promet se mora vršiti preko domačih borz potom pooblaščenih denarnih zavodov. Na enak način se bodo opravile tudi vse kompenzacije, katere vršijo pooblaščeni zavodi za svoje komitente. Kompenzacija iz deviz, ki se izvozi zato, da se plača uvoženo blago, se vrši samo po onih trgovcih, ki dobijo predhodna dovoljenja od Narodne banke. Za nujna plačila v inozemstvu kupljenega blaga se morejo plačilna sredstva dobiti v inozemstvu samo s pooblastilom pooblaščenih zavodov. Pooblašcene banke morajo prodajati plačilna sredstva v inozemstvu samo po predhodno sprejetih pismenih obvezah kupca, da bo uvozil odgovarjajočo količino blaga v državo najdalje v roku enega meseca. Na vidirane potne liste smejo pooblašcene banke prodati našim državljanom ali tujcem, ki stalno bivajo v naši državi, valute in ostala plačilna sredstva za izvoz v inozemstvo le do 10.000 Din. Razen tega smejo naši državljanji izvoziti našega denarja le še do 3000 Din.

Pri izvozu blaga iz države za vrednost nad 5000 Din je treba valuto zavarovati. Izvoz sam pa se sme vršiti le po pooblaščenih zavodih. Vsak izvoznik mora dobiti devize takoj uvoziti v državo, a najkasneje v roku treh mesecev, potem ko je blago izvozil. Od vseh zavarovanih valut ima Narodna banka pravico odkupiti polovico po njihovi vrednosti. Vsi pooblaščeni zavodi so potemtakem dolžni ponuditi Narodni banki polovico vseh izvoznih deviz. Valute, ki so bile uvožene iz inozemstva, morajo odgovarjati povpraševanju v domači valuti, s katerimi bi mogli svobodno razpolagati za vsako svrhu pooblaščenim denarnim zavodim, a pod pogoji: da je to povpraševanje nastalo zaradi kupljenega blaga, da je nastalo s prodajo deviz in valut potom Narodne banke v naši državi in da je to povpraševanje nastalo zaradi izplačanih kuponov in amortizacijskih obveznic državnih posojil kakor tudi zaradi izplačanih deležev domačih denarnih zavodov in delniških družb, pri čemer pa pooblašcene banke jamčijo, da so te obveznice zares last inozemca.

Pooblaščenim denarnim zavodim morajo voditi posebej račune inozemcev, ki se nanašajo na svobodne dinarje. Povpraševanja po dinarju v inozemstvu, ki se zbirajo pri pooblaščenih denarnih zavodih do dneva, ko stopi v veljavo ta pravilnik, se morajo prijaviti Narodni banki in obenem je treba pojasniti njihov izvor. Pošiljativne efektov iz inozemstva se morejo vršiti samo preko Narodne banke in njenih podružnic. Zadolžitve v inozemstvu s tujimi valutami ali dinarji s strani denarnih zavodov, delniških družb, privatnih podjetij

in oseb morajo biti prej prijavljene pri finančnem ministrstvu, da bi se na podlagi teh prijav mogle kasneje kupiti devize za povračanje prejšnjih dolgov. Prodajo dinarja v inozemstvu vrši samo Narodna banka. Otvoritev kreditov v dinarjih inozemskim tvekdram, podjetjem in privatnim osebam se more vršiti samo s predhodno odobritvijo s strani Narodne banke. Naloge za prodajo deviz iz inozemstva, deviz, ki prihajajo iz posojil v inozemstvu, je treba v celoti ponuditi Narodni banki na odkup. Vsi denarni zavodi odnosno menjalnice ter borze v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani so dolžne voditi posebne evidenčne spise o kupovanju in prodajanju deviz in valut. Podatke o tem morajo predložiti Narodni banki. Izvoz vrednostnih papirjev je dovoljen samo, če se ti papirji kupijo s svobodnimi dinarji.

Vse kazni po zakonu o kazenskih sankcijah za izvršitev člena 9. pogodbe med državo in Narodno banko zaradi kršenja tega pravilnika bo proglašal finančni minister na podlagi referata oddelka državnega računovodstva in budžetno-devizno-valutnih poslov. Rekurzi na državni svet proti izrečeni sodbi ne zadržujejo izvršitve sodbe same.

Dosedanja pooblastila finančnega ministrstva za devize in valute veljajo do 31. t. m. Od tedaj bodo veljala samo pooblastila, izdana od Narodne banke v smislu tega pravilnika.

Pravilnik je stopil danes v veljavo.

Izreden zakon o devizah in valutah v Avstriji

Dunaj, 8. oktobra. (d). Ministrski svet je danes sklenil, da zahteva od narodnega sveta sprejem pooblastilnega zakona, s katerim bi bilo vladi mogoče nastopiti s potrebnimi ukrepi proti špekulaciji s šilingom in zaščititi valuto. Ze v popoldanskih urah je bil res predložen narodnemu svetu osnutek takega zakona, ki ga je narodni svet v prvem čitanju tudi sprejel. Finančni odbor je predlog takoj rešil, nakar je plenum narodnega sveta sprejel zakon tudi v drugem in tretjem čitanju. Popoldne pa je bil sklican glavni odbor, ki pa do 7. zvečer še ni končal svojih posvetovanj. Z gotovostjo pa zatrjujejo, da se bo odredilo tole: Izvozne valute bo treba brezpogojno nuditi v nakup. Zagroze se stroge kazni za izvoz tujih valut in šilinga. Prav tako se določijo stroge kazni za nedovoljeno kupitje z valutami in devizami (zakotne borze, prosti promet). Izdajo se predpisi o višini denarnih vsot, ki se smejo vzeti s seboj pri potovanjih v inozemstvo. Prepoved se fakturiranje v zlatih šilingih ali v tujih valutah itd. Vsem gre za strogo prisilno devizno poslovanje, kakor je veljalo v vojni in takoj po vojni. Kot devizna centrala bo poslovala narodna banka. Vsi ti ukrepi so časovno omejeni do konca marca 1932.

Italijanski poslanik pri Lavalu

Pariz, 8. oktobra. AA. Včeraj je predsednik francoske vlade Laval sprejel italijanskega veleposlanika v Parizu g. Manzonia. Pri tej priliki piše »Le Journal«, da je ta sprejem dokaz, da hoče francoska vlada spričo obveščati italijanske državničke o stanju pogajanj med francoskimi državnički in britanskim zunanjim ministrom lordom Readingom, kakor tudi o pripravah za Lavalovo potovanje v Washington.

Pomagajmo Belokrajini!

Beda v Belokrajini je letos prav posebno huda. Radi suše je letina letos tako slaba, da bo ljudstvo v Belokrajini pozimi moralo stradati, če mu ne priskočimo na pomoč. Belokranjci, živeči v Ljubljani, so smatrali za svojo dolžnost, da slovensko javnost opozorijo na bedo, ki vlada v Belokrajini. Radi tega so izdelali program, kako bi hitro in izdatno pomagali naši Belokrajini. V debati, v katero so posegali predvsem gg. Gangl Engelbert, dr. Fux Riko, dr. Kambič Miha, ravnatelj Račić Božo, Lovšin Evgen, Malnerič Ivan itd., se je sklenilo, da gre posebna deputacija takoj h g. banu, da ga naprosi za čim hitrejšo podporo Belokrajini.

Hvalevredna akcija Rdečega križa, ki zbira denar in živila za pasivne kraje, naj pride, vsaj kar se tukajšnjega oblastnega odbora Rdečega križa tiče, prvenstveno v prid naši Belokrajini, ki je pasivna. Radi tega je treba doseči, da merodajni faktorji tudi na zunaj priznajo Belokrajini karakter pasivnosti, da bo tudi ona deležna dobrot Rdečega križa. Prepričani smo tudi, da bo slovenska javnost, ko bo videla, da gre njen denar predvsem v korist njenim bednim belokranjskim rojakom, še bolj radodarno pošiljala darove Rdečemu križu. Vsi, ki hočejo olajšati bedo v Belokrajini, naj pošiljajo krajevnim odborom Rdečega križa podpore za izrecno pripombo »Za Belo krajino«. Istočasno je treba doseči tudi za Belokrajino odpis davkov, kakor se je to zgodilo za druge pasivne kraje v državi. Tu živeči Belokranjci bodo tudi s svoje strani nabirali pri svojih znancih prispevke za svoje rojake. To bo delo tukajšnjega belokranjskega društva, s katerim se takoj prične, kajti beda je res velika in se ne sme prav nič odlašati.

Na sestanku se je razpravljalo poleg vprašanja o takojšnji pomoči, tudi o splošnem gospodarskem povzdigu Belokrajine, zakar bo seveda treba dolgotrajnega in sistematičnega dela.

Omeniti je treba predvsem, da je društvo Belokranjcev zgolj gospodarska organizacija tu živečih Belokranjcev, ki nima s kakršnimikoli drugimi vprašanji, zlasti političnimi, nobene zveze. Gre le za to, da se gospodarsko pomaga Belokrajini in to je prva dolžnost tukaj živečih Belokranjcev. Z zadovoljstvom so navzoči vzeli na znanje izvajanja gg. Lovšina Evgena, da se tukajšnji odbor v vprašanja, ki se tičejo obeh srezov, ne bo niti najmanj vmešaval, ampak zasledoval samo splošno dobrobit cele Belokrajine.

Odbor društva Belokranjcev je bil izbran bolj ad hoc in se bo še dopolnil z onimi belokranjskimi rojaki, ki se radi odsotnosti niso mogli udeležiti včerajšnjega sestanka. Sedanji odbor sestavljajo: gg. Gangl Engelbert, I. podstarosta Sokola Kraljevine Jugoslavije, kot predsednik, dr. Koce Jure, konceptni adjunkt Zbornice za TOI, kot poslevoedeči podpredsednik, Hočevar Alojzij, visokošolec, kot tajnik in gg. odborniki dr. Kambič Miha, uradnik Kmetске posojilnice v Ljubljani, ravnatelj Račić Božo, ravnatelj Lovšin Evgen, veletrgovec Hrehorič, Epih Tilen, poštni uradnik in Malerič Joža, visokošolec.

Sestanek Mussolini—Ghica

Rim, 8. oktobra. AA. Agencija Stefani poroča, da je predsednik italijanske vlade Mussolini sprejel romunskega ministra zunanjih del princa Ghico. Njun razgovor je bil dolg in prisrčen.

Čeden politični slovar kneza Starhemberga

Dunaj, 8. oktobra. d. Knez Starhemberg je na svojem zadnjem shodu imenoval dr. Schobra največjega lumpa, zgornje avstrijskega deželnega glavarja dr. Schlegla je označil za tepca, ki je sicer krščanski »soci«, zunanji črn, znatraj rdeč, ministra Winklerja je imenoval še večjega lumpa, nižjeavstrijskega krščansko-socialnega helmwehrovskega voditelja poslanca Raaba pa je označil za svinjo. Kakor poročajo večerni listi, bodo Schober, Schlegel, Winkler in Raab kneza Starhemberga sodno preganjali.

Turške torpedovke italijanskega izdelka

Spezija, 8. oktobra. AA. Semkaj sta prispeli torpedovki »Adakepe« in »Cokatepe«, ki sta bili zgrajeni v tvornici Ansaldo za turške vojno mornarico. Torpedovki sta namenjeni v Carigrad.

Kmetje hoteli linčati uradnika

Bukarešta, 8. oktobra. n. Na rusko-romunski meji v vasi Kirharna je neki uradnik oklofutal nekega kmeta. Nato so se zbrali vsi moški prebivalci vasi in navallili na občinsko hišo, kjer so zahtevali, da jim izroče uradnika, ki bi mu sami sodili. Po kurirju je bilo poklicano na pomoč vojaštvo. Vojski je komaj uspelo, da vpostavi red. Iskani uradnik pa je izginil iz vasi.

Žrebanje srečk državne loterije

Beograd, 8. oktobra. I. Pri današnjem žrebanju srečk 5. razreda 22. kola državne razredne loterije so doble naslednje srečke: 50.000 Din srečka št. 56.884, 40.000 Din srečka št. 92.082, 30.000 Din srečke št. 43986, 46.548 in 8.962, po 10.000 Din pa srečke št. 11.519, 57.971, 97.915 in 91.767.

VREMENSKA NAPOVED.

Dunaj, 8. oktobra. (d). Spremenljivo, od časa do časa močnejše oblačno, v severnih Alpah še tu in tam morebiti nekaj padavin, in južnih Alpah pretežno jasno. Temperatura se bo malo spreminjala.

Prestolonaslednik Peter med tekstilnimi delavci v Kranju

Prestolonaslednik si je ogledal na jvečjo tekstilno tovarno v Kranju »Jugočeško«

Kranj, 8. oktobra.

Adjutant Nj. Vel. kraljice Marije podpolkovnik Branko Pogačnik je danes zjutraj z Bleda brzojavno obvestil ravnateljstvo največje kranjske tekstilne tovarne »Jugočeške«, da bo popoldne točno ob 15. uri posejil Nj. Vel. prestolonaslednik Peter tovarno in si ogledal ves tovarniški obrat. To bi bil prvi uradni posej prestolonaslednika v gorenjski metropoli. Sicer je imelo kranjsko meščanstvo in mladina že večkrat priliko pozdraviti prestolonaslednika na kranjski postaji, ko se je peljal mimo na Bled. Visok obisk smo imeli v Kranju tudi pred 2 letoma, ko je Nj. Vel. kraljica Marija prišla v galanterijsko trgovino g. Ivana Sainika, kjer je nakupila igračo za kraljeviče.

Točno ob 15. uri je prispel elegantni dvorni avtomobil čez Savski most in se ustavil pred glavnimi vrati tovarne »Jugočeška«. Iz avtomobila je izstopil kraljevič, z njim pa sta prišla tudi adjutant g. podpolkovnik Branko Pogačnik in prestolonaslednikov osebni učitelj.

Za obisk visokega gosta kranjsko meščanstvo ni vedelo. Pred vhom v tovarniške prostore ga je pozdravila Ilsa, hčerka tovarniškega ravnatelja Maks Horwita. Izročila mu je krasen šopek vrtnic in nageljnov z besedami: »Lepo Te pozdravljam in prosim, da izročiš to cvetje ljubi mami!«

Nato so stopili v veliko tovarniško dvorišče, odtod pa v tovarniške prostore. Ogledali so si

vsede delke tega res velikega tovarniškega obrata, in sicer tkalnico, navijalnico, tiskarno, ki jo vodi znani nadmojster g. Šeouon, apreturo, skladišče, odpremi in gravirski oddelek, kotlarno in elektrarno. Skozi vse prostore je prestolonaslednik vodil ravnatelj Horwitz osebno v spremstvu inž. Buliča. Prestolonasledniku je razložil vse podrobnosti o izdelavi svile znamk Dagmar, Emona in nove znane Tibet.

Prestolonaslednik se je zanimal zlasti za najrazličnejše stroke. Posebno dolgo časa se je mudil v navijalnici, kjer ga je zanimalo navijanje svilenih nit na lesena in papirnata vrtenca. Ko si je ogledal visoki gost ves potek izdelave svile od sirovega stanja pa do končnega, ko je svila že izdelana in se odpravi v skladišče in odpremi oddelek, je zapustil tovarno. Obisk je trajal točno 1 uro.

Delavstvo in vodstvo posameznih oddelkov ni bilo o prihodu visokega gosta obveščeno, vendar so delavci in delavke kmalu spoznali v malem dečku našega prestolonaslednika. Zavladovalo je na mah slovesno razpoloženje. Delavci in delavke so spoštljivo pozdravljali Nj. Vel. prestolonaslednika, ki jim je lepo odzdravljaj. Podravatelj g. Buckler pa je prestolonaslednika s kinoaparatom filmal. Iz tovarne se je prestolonaslednik odpeljal na Bled. Ljudstvo je šele po njegovem odhodu izvedelo, da je bil v Kranju.

Vzorno letošnje delo »Kola« v Celju

V svojih štirih kolonijah je okrepčalo 119 revnih otrok -- Vzorno in pošteno gospodarstvo društva

Pri svoji odborovi seji 6. oktobra t. l. je društvo zaključilo bilanco letošnjih kolonij. Uspeh je povsem zadovoljiv. Vzdrževale so se štiri kolonije, dočim je bila peta onemogočena radi slabega vremena in kratkih jesenskih dni.

Pri teh štirih kolonijah je bilo razen nadzornic in uslužbenk 322 oseb, od katerih je stanovalo v domu 275 in zunaj 47. Vsi dohodki kolonij so znašali okroglo 140.000 Din, dočim je bilo izdatkov 115.000 Din. Ostalo je torej čistega 25.000 Din. Za vzdrževanje revnih kolonistov iz Celja in okolice je društvo izdalo to leto 28.470 Din, bilo jih je 69. Razun teh je poslalo v naše kolonije 14 revnih tudi društvo »Rdeči križ« iz Murske Sobote, 17 »Kolo« Mežica, 11 revnih šolska poliklinika v Celju, 8 revnih »Bratska skladnica« v Laškem. Vseh se je torej v letošnjem letu okrepčalo v naših kolonijah 119 revnih otrok.

Ker je društvo nabavilo zopet nekaj najpotrebnejšega inventarja za 5.300 Din in poplačalo še ostanek terjatev obrtnikom za razna popravila v lanskem letu v znesku po 5.300 dinarjev, mu je preostalo od čistega dobička po 25.000 Din še 14.000 Din. To je podlaga za tretji in zadnji obrok kupnine po 50.000 Din.

Ker je končala znana pravda radi javne žalitve društva v prid društvu in je obtoženeec obsojen, je dokazano, da je društvo pošteno gospodarilo, tako da mu lahko zaupajo vsi, ki so ga dozdaj podpirali v koristni, a težavni akciji. Še eno leto trdega dela, pa bo izplačan »Celjski dom« v Bakarcu, na katerega je lahko ponosen vsak Celjan. Upamo, da nas v tem zadnjem zaletu ne bo motilo in oviralo več nobeno sumničenje in nezaupanje, ki je ubilo doslej mnogo veselja do dela v naših vrstah.

S tem, da bo dom plačan, seve še ni končano naše delo. Saj je dom v dokaj preprostem stanju. Če bi to odločilne oblasti le primerno upoštevale! V domu ni vodovoda in vsak si lahko predstavlja, kaka muka je, preskrbovati z vodo obrat z 80-100 osebami, četudi je studenece oddaljen le nekaj minut. V domu tudi ni elektrike. Pomagati pa si bomo morali s primernimi velikimi petrolejkami, ki so tudi drage. Razen tega nima društvo nobenega kuhinjskega pohištva, na posteljah nima odej, vzglavnikov

in perila. Na vse to društvo ne more misliti, dokler ne izplača kupnine. Če bi se pa zgodilo in bi mu v prihodnjem letu priskočili na pomoč posebni dobrotniki, se bo potrudilo, da bo uredilo dom tako, da bo ustrezel vsem higijeni in estetskim zahtevam. — »Kolo jugoslov. sester« v Celju.

Poslopja ljubljanske carinarnice bodo skoro dozidana

Ljubljana, 8. oktobra.

Za glavnim kolodvorom, tam za nakladalno rampo, kjer so časih v tem času kmetije iz okolice dovažali celo procesijo natovorjenih voz krompirja in zelja ter ga vkladali na vagone za izvoz, tam vlada letošnje leto že par mesecev nezmanjšana živahnost. Maja meseca je bil položen temeljni kamen novi ljubljanski carinarnici, kmalu potem pa so se pričela dela za izvedbo tega prepotrebega načrta. Sprva je bilo zaposlenih čez 200 delavcev, delali so časih tudi ponoči, zdaj pa je na delu okrog carinarnice še nekaj čez 100 delavcev.

Carinarnica bo obstojala iz velikega skladišča in rampe, kar bo vse zgrajeno v železobetonu, zraven pa bo dozidano dvonadstropno upravno poslopje, v katerem bodo carinske pisarne in drugi potrebni uradi. Skladišče je pravzaprav v glavnih obrisih že dograjeno. Cel gozd železobetonskih nosilcev čaka, da polože nanje še streho, ki bo tudi vsa iz železobetonu. Dobro četrtno strehe je že narejene, z deli pa pridno nadaljujejo. Poleg skladišča pa zidajo upravno poslopje, ki je dograjeno že do prvega nadstropja. Če bo vreme ugodno, bo stavba do konca meseca pod streho, prav tako bo do tedaj končano betoniranje strehe na skladišču.

Obenem z zidavo carinskih poslopij pa hite tudi z ustvarjanjem čisto nove ceste, ki bo tekla približno 60 metrov severno od sedanje Vilharjeve ceste. Ta cesta bo v ravni črti vezala Dunajsko cesto z Šmartinsko cesto pri železniškem podvozu. Cesta je dovolj široka ter vsa tlakovana z malimi kockami, ob krajeh pa so položeni kameniti robniki. Tudi kanalizacija je bila urejena že pred meseci. Cesta se bo od carinarnice dalje spustila v lahek klanec, da doseže v bivši Dukičevi jami, ki so jo v ta namen tamkaj močno nasuli, višino Šmartinske ceste, s katero bo zvezana. Prav zdaj je tamkaj na delu vrsta voznikov in delavcev, ki

pridno odkopavajo zemljo in dovažajo na cesto. Nasproti carinskega skladišča in upravnega poslopja stoji odstranjen stanovanjska kolonija za uradništvo carinarnice. Zgrajenih je skupaj 5 velikih objektov, v katerih je skupno 28 dvo- in trisobnih stanovanj z vsemi potrebnimi pritliklami in komfortom. Te zgradbe so že nekoliko tednov pod streho, zdaj pa so se lotili obmetavanja sten ter notranje opreme poslopij. Do prihodnje spomladi bodo vsa poslopja sposobna za vselitev strank, tedaj pa bodo končana tudi že vsa druga dela pri carinarnici in bo mogoče prenesti semkaj že ves upravni aparat te institucije.

Pred omenjeno stanovanjsko kolonijo bodo

napravili še lično teraso, na katero bo s ceste urejen lep dohod po večih stopnicah. Ob cesti bo zgrajena železobetonska škarpa, po terasi pa bodo zasadili drevesa ter cvetlične gredice. Ko bodo potem zrastle še zelene plezalke po kamnitih arkadah, ki so jih nekako skladno postavili med posamezna poslopja, bo ta kolonija napravila na vsakogar kar najlepši vtis.

Da se pa tu za kolodvorom bolj ko bolj ublaži škodljivi vpliv dima, bodo tudi skozi ob Vilharjevi ulici nasadili vrsto dreves. Tudi na carinskem dvorišču, ki bo teklo vzdolž skladišča in rampe v dolžini 200 metrov, bo urejen po sredini in v vsej dolžini lep zelen travnat otok, na katerega bodo posadili več vrst drevja.

Ustanovitev Dijaške kuhinje v Kočevju

Še so plemenita srca, kljub težkim časom

Kočevje, 6. oktobra.

Tudi so časi in srečen je v teh dneh kdor s svojimi dohodki z družino živi in izhaja. Za Kočevje in kočevske Slovence velja to v dvojni meri. Predvsem je Kočevje zaradi oddaljenosti od središč in nerodovitosti kočevskega skalovja najdražje mesto v Sloveniji, a večino kočevskega Slovenstva tvori uradnik, delavec, uslužbenec in le v skromnem številu kočevski slovenski meščan-posestnik. Zato je tembolj občudovanja vredno, da so se tudi v teh težkih časih in prilikah našli možje in žene, ki so pripravljene odtrgati od svojega skromnega dohodka in ga žrtvovati v vzgojo in korist srednješolske omladine, v korist in proevit bodoče generacije.

34 gospa in gospodov, večinoma iz uradniških in posestniških slojev, se je zbralo sinoči v hotelu Ferdinanda Tschinka v Kočevju, da ustanove Dijaško kuhinjo. Zborovanje je otvoril banki svetnik in odvetnik dr. Sajovic Ivan, ki je poročal na kratko o namenu društva in o delu, ki ga je opravil pripravljalni odbor. Prečital je nato oblastveno odobrena pravila in

povabil navzoče na pristop. Vsi do zadnjega se so vpisali, in sicer eden kot ustanovnik (500 dinarjev), ostali pa kot redni člani. Članarina se je določila na 5 Din mesečno. Nato se je izvolil soglasno tako upravni kot nadzorni odbor, prvi za direktorjem Anton Burgarjem kot predsednikom na čelu (člani gospe dr. Češarkova, dr. Sajovičeva, sodnik Arko, podnačelnik Bavdek, nadzornik Betriani, prof. Polovič in profesor Stanovnik), nadzorni pa z dr. Sajovicem kot predsednikom (dr. Lavričem in učiteljem Kautnim pa kot članoma).

Nato je bil razgovor, na kakšen način bo društvo najlepše doseglo svoj namen, pri čemer so iznesli smernice za društveno delovanje direktor Burgar in dr. Lavrič, ki se je kot odbornik Vincencijeve družbe odločil za koncentracijo, ter dr. Sajovic, ki je za predlog toplo pozdravil in obljubil svojo podporo.

Sinočno zborovanje naših someščanov je pokazalo, da tudi v teh trdih, težkih in egoističnih časih še bijejo plemenita srca za vzvišene ideale in pomoč bližnjim.

Sadni ogled v Slovenski Bistrici

Prva prireditev te vrste v okolišju.

Slov. Bistrica, 8. oktobra.

Sadjarska in vrtnarska podružnica v Slov. Bistrici je priredila 4., 5. in 6. oktobra v tukajšnji meščanski šoli sadni ogled. Prireditev je bila prva te vrste v našem okolišju in je ob ogromni udeležbi (500-600) kmetov pokazala, da imajo naši ljudje smisel za umno sadjerejo.

K otvoritvi so poleg domačinov prihiteli tudi ing. g. Ferlič, kmetijski referent iz Maribora, g. Aplenc, instruktor vinorejske šole v Mariboru, ravnatelj vinorejske šole g. Prior in inšpektor g. Tampuš, ki so se vsi prav povoljno izražali o razstavi. Vse sadne vrste je pomagal ugotavljati g. Dolinšek, drevesničar v Kamnici.

Vsa prireditvev je imela poučen značaj in ne, kot so mnogi mislili, ogled za sadni sejem. Prireditev je imela v prvi vrsti namen pokazati, kaj se da doseči z umno sadjerejo in katere vrste najbolj uspevajo na naših tleh, tako da bi bilo polagoma mogoče vzgojiti lep in donosen kupčijski sad, ne pa se izgubljati v ogromnih množinah sort. Popravici je bilo poudarjeno, da je razstavljenih mnogo preveč vrst, tako da se je takoj jasno videlo, da nima mnogo kmetov urejenega sadnega vrta in bi v ob potrebi ne bilo mogoče spraviti več vagonov iste vrste jabolk ali hrušk na trg. Tudi se je premalo važnosti polagalo na razstavo grozdja. Nekateri posestniki so sicer pokazali prav lepe pridelke svojih vinogradov, ali bilo jih je premalo.

Kakor že rečeno, je bilo preveč sort, pogrešali pa smo mnogo takih, ki bi izvrstno uspevale pri nas. Manjkala je predvsem Baumanova reneta, renjski krivopecelj in Booskopki kosmač, ki bi se morale predvsem po mnenju vseh strokovnjakov gojiti pri nas.

Ogled pa je pokazal, da je porastel smisel za umno sadjerejo pri nas v nekaj letih iz popolne brezbrzičnosti, do zmožnosti postaviti na trg lepo gojeno sadje. Ogled je uspel nad vse pričakovanje in moralni uspeh je dal vsem, ki so se trudili s prireditvijo, popolno zadostje. Hvala gre v prvi vrsti predsedniku podružnice g. Zafošniku in njenemu agilne-

mu tajniku g. V. Gorenjaku. Zelo okusno pa je uredila prostor gospodična Tičarjeva, za kar ji gre najlepša hvala. Upajamo, da se ogled drugo leto ponovi z istim uspehom.

V. V. Göl.

Spominska svečanost jugoslovanskih dobrovoljcev v Ljubljani

15-letnica prve jugoslovanske dobrovoljske divizije v Rusiji in osvobodilnih bojov v Dobruđzi.

Pod pokroviteljstvom bana dr. Drago Marušiča so v soboto 10. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani hotela Union spominska proslava 15-letnice ustanovitve I. jugoslovanske dobrovoljske divizije v Rusiji in osvobodilnih bojov v Dobruđzi. Na sporedu je pozdrav predsednika tukajšnje sreske organizacije vojnih dobrovoljcev, udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju, poklonitev spominu padlih herojev v osvobodilnih bojih, zgodovinsko-spominski govor o vojnem dobrovoljskem pokretu in osvobodilnih bojih ter nagovor predsednika Zveze vojnih dobrovoljcev invalida podpolkovnika Luja Lovriča iz Beograda. Sodeluje iz naklonjenosti godba dravske divizije.

Iskreno vabimo k tej patrijotični proslavi vse zastopnike oblasti, avtonomnih korporacij in društev ter vse ostalo občinstvo, zlasti pa akademsko in ostalo mladino, da bo ob spominu na nedavne osvobodilne boje in težke žrtve umela čim poštrevalejše braniti v danem trenutku prekrasno zemljo svojih očetov.

Vstopnine ni. Prostovoljne prispevke pobira »Krajevna organizacija Rdečega križa za gladujoče in prizadete po suši ter drugih elementarnih nezgodah.« — Odbor.

Šoštanj

Finžgarjeva proslava. Po dobro uspelem koncertu godbenega odseka Sokola v Šoštanju, ki bi kljub krizi zaslužil večjega obiska in pri katerem so naši godbeniki pokazali velik napredek in podali dovršeno igro, priredi Sokolsko društvo v nedeljo 11. oktobra ob pol štirih popoldne v veliki dvorani Finžgarjevo proslavo. Slavnostni govor o življenju in delu pisatelja bo imel sodni predstojnik g. Anton Potočnik. Nato se bo igrala Finžgarjeva ljudska igra »Verigac«. Sodeluje tudi sokolski orkester.

Claude Anet:

Arijana

Roman ruske deklice.

63

Spoznanje tega tragičnega spora je Konstantina pretreslo; iz dokazanega junaštva tega malega dekleta je sklepal o njeni silni ljubezni, ki jo je prisilila, da se mu je to jutro udala na milost in nemilost. —

Hkratu so se mu misli zmedle in zavzele drugo smer. Z razburjenim glasom je zaklical v ledeni zrak:

»Če bi bil vedel! Ah, če bi bil le vedel! — Arijana, kaj si mi naredila!«

Ustrašil se je zvoka svojega glasu in umolknil pod vtiskom novih misli, ki so se mu nagromadile v možganih. — Videl je drugo Arijano, odkrito in zaupno od prvega dne. Kako bi jo bil negoval. — S pohlevno potrpežljivostjo bi bil čakal, da se mu odpre to ponosno srce in to dremajoče telo. Čudovito

lepa čuvstva bi bila vzbrstela med njima! — In če bi jo bil končno imel, kako drugače... Namesto tega ga je Arijanina neizprosna volja prisilila, da se je moral braniti; besno se je boril, da je ne bi vzljubil in se ne bi zaradi nje pogubil.

»Oh,« je rekel s pritaženim glasom, »zakaj si se mi lagala? Kako bi mogel pozabiti in začeti znova? Prepozno je. — Konec, konec.« Obupno je zvenel njegov glas. »Samo, kar je dremalo, je mogoče na novo zbuditi, nikakor pa čuvstva, ki ni nikdar zaživel...« Neizmerna grenkoba ga je prevzemala, da je obstal in se ozrl okrog sebe, ne vedoč, kaj bi. In hkratu se je vprašal, zakaj ne gre k njej, k Arijani, ki je trepetaje čakala njegovega povratka in koprnela po eni njegovi besedi...

Neizmerna bolelost mu je prešinila srce. Čutil je, da se ne more sestati s svojo ljubico, dasi si ni bil na jasnem, kaj je temu vzrok. Kako naj ji pogleda v oči? Kaj naj ji reče? — Burnim, nasprotujočim si čuvstvom, borečim se v njem, se je pridružil še silen srd na Arijano; ker zdaj, ko jo je spoznal v pravi luči, jo je šele zasovražil. Koliko zlobe in hudobnosti je bilo v njej, da ga je toliko časa mučila! Imela je pravo pravcato peklensko radost nad njegovimi mu-

kami; okrutna in brezčutna je bila in mislila zgolj na svoje maščevanje. Oh, ta ženska, ta nerazumljiva zmes ljubezni in sovraštva, poštenja in laži, zvestobe in zvižčnosti! Kako ostudno — in obenem vzvišeno!

Toda tudi on je na koncu svojih moči. To leto neprestanih spopadov ga je skrhalo. Kakšno radost mu more dati danes spoznanje, da je bila nedotaknjena? Kvečjemu še nova trpljenja. On jo vidi vselej takšno, kakršna se mu je kazala, stare rane dalje krvave. Samo eno čuti: zbežati mora — končno mora biti sam, da pozabi ta pekel. Da, še nocoj odpotuje. Toda moral bo še v hotel po prtljago... To pa načakati in je brčkone odšla s doma. — Pustil bo nekaj pravi v poslednjem hipu. Morda se ga je naveličala vrstic, da je odpotoval in da se gotovo vrne. Videl pa je ne bo nikoli več.

Ozrl se je okrog sebe. Bil je pred Natašino hišo. »Ni me zgolj slučaj do semkaj pripeljal,« je pomislil.

V hipu, ko je vstopil, je vedel, kaj bo naredil. Prišel je, da se razstane z njo. Z Arijano se je odrekel tudi Nataši. Videl je to v sebi kakor kakšen zakon, ki se človeku vsili brez razlage. — Uro pozneje je zapustil hišo in prijateljico, jokajočo za njim.

Uredba bana Dravske banovine o cenah kruhu v obrtni maloprodaji

Na podlagi dopolnitve uredbe g. ministra za trgovino in industrijo o cenah kruha z dne 23. septembra 1931, Službene novine kraljevine Jugoslavije z dne 24. septembra 1931, št. 221/LXX(459) Službeni list kraljevske banske uprave Dravske banovine z dne 30. septembra 1931, št. 59/392)

določam

z veljavnostjo od danes naprej in do nadaljnega cene kruhu v obrtni maloprodaji na teritoriju Dravske banovine in je računano za 1 kg tako-le:

za beli kruh (iz pšenične moke št. 0) Din 4.40, za polbeli kruh (iz pšenične moke št. 4 s 30% primesjo pšenične moke št. 6 ali ržene moke) Din 3.80,

za rni kruh (iz pšenične moke št. 6 s 30% primesjo ržene moke) Din 3.10.

Ta cenik mora biti nabit v prodajalnih prostorih.

Opozorjam še na določilo zgoraj navedene min. uredbe odstavek 3., stavek 2., ki se glasi: »Mešanje poedinih vrst pšenične moke nižje cene, kakor tudi mešanje z drugo moko manjše vrednosti (ržena, ajdova, koruzna, krompirjeva in dr.) je dovoljeno samo, če se cene takemu kruhu ustrezno znižajo.« Razume se pa, da mora biti tako mešanje mok označeno v prodajalni tako, da more kupec tudi neopozorjen to videti.

Upravna (policijska) oblastva ter občinske uprave so dolžne, da strogo nadzirajo, da se ta uredba ne bo kršila. Kdor bi uredbo kršil, bo najstrožje po zakonu kaznovan.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine. V Ljubljani, dne 8. oktobra 1931.

Ban: dr. Marušič.

Mednarodni kongres geografov v Parizu

Iz Ljubljane se ga je udeležil univerzitetni prof. Melik.

Od 15. do 24. septembra t. l. se je vršil mednarodni kongres geografov v Geografskem zavodu v Parizu. Kongresa se je udeležilo 500 zastopnikov iz 46 držav. V jugoslovanski delegaciji so bili general Bošković, direktor vojaškega geografskega zavoda in profesor Vojaške akademije, in profesorji Vujević, Milojević Gavazzi, Jovanović, Melik, Radovanović, Roglić, Senga, Sindik. Zborovalci so razpravljali na kongresu o raznih geografskih problemih in o mogočnosti sodelovanja vseh znanstvenikov v geografski stroki in korist in napredek vsega človeštva. Razen tega so se na kongresu spoznali znanstveniki iz mnogih dežel in je bil s tem storjen nov korak za zблиžanje kulturnih narodov.

Izredna delavnost jugoslovanske delegacije.

Izredno delavnost je bila jugoslovanska delegacija s predsednikom generalom Boškovićem. Ta je v prvi sekciji (topografija in kartografija) imel je tri predavanja o kartografiranju v visokih planinah Jugoslavije. Predavatelj je žel veliko odobravanje. V drugi sekciji (fizična geografija) je imel profesor Pavle Vujević predavanje o klimi v Jugoslaviji, v četrti sekciji (antropogeografija) je profesor Milojević predaval o terasah na primorski strani Velebita in o geografskih osnovah industrijskega življenja v Primorju. Vsa predavanja so zborovalci sprejeli z odobravanjem. Predavanjem so sledili zborovalci z velikim interesom.

Prihodnji kongres geografov vseh kulturnih držav bo leta 1934 v Varšavi.

Celje

* Smrtna kosa. 8. t. m. je v javni bolnici umrl 71 letni Perc Jernej, delavec iz Golubinjka pri Brezicah.

* Ukinitve električnega toka. Mestna elektrarna javlja, da bo v nedeljo 11. t. m. od 8 do 12 ukinjen električni tok v mestu in okolici radi nujnega popravila transformatorske postaje v Laškem.

* Odkupnina za ljudsko delo. Mestno načelstvo razglasi: Mnogi davčni zavezanci še vedno niso poravnali odkupnino, da si je bil rok za plačilo določen najpozneje do 10. septembra. Mestna občina podaljša zamudnikom rok do 15. oktobra t. l. Vsi prizadeti se v lastnem interesu pozivljajo, da v izogib plačila zamudnih obresti ter izvršilnih pristojbin svojo obveznost poravnajo.

* Planisko ranjanje na Celjski koči priredijo celjski planinci v nedeljo 11. t. m. Prijatelji Celjske kočice bodo v velikem številu pohiteli na to priljubljeno zletišče.

* Nočno lekarniško službo ima od sobote 10. t. m. do vključno petek 16. t. m. lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

* Mestni kino predvaja nemi film »Madona spalnega vagona« po slovitom romanu francoskega pisatelja Maurice Decobra z Mariborčanom Olafom Fjordom v glavni vlogi.

* Nezdoga, 28 letni rudar v Hudi jami, Užmah Alojzij, stanujoč v Sv. Krištofu pri Laškem se je 7. t. m. peljal s kolesom ter padel v občestni jarek. Dobil je težke poškodbe na obrazu, da je moral v celjsko javno bolnico.

Tržič

Gremij trgovcev za srez Kranj je uvedel pri pododbirih v Škofji Loki in Tržiču uradne dneve, in sicer v Škofji Loki vsako prvo soboto v mesecu od 8.—12. v društveni pisarni Sokolskega doma, v Tržiču pa vsak tretji četrtek v mesecu od 10. do 12. v posebni sobi gostilne »Ljubelje«. Načelstvo opozarja člane, da dobijo na navedenih uradnih dnevih vsa pojasnila, kakor žele v vprašanih tičočih se stanovskega poklica. Načelstvo.

Jz Dravske banovine

Naše cenjene naročnike na deželi, ki še niso poravnali naročnine, vljudno vabimo, da to store do 15. t. m., ker bi bili v nasprotnem slučaju primorani jim ustaviti pošiljanje lista.

Prosimo, da to svojo dolžnost gotovo store, ker nam s tem prihranijo veliko nepotrebnega dela in stroškov za opomine.

UPRAVA.

d G. ban dr. Drago Marušič v petek 9. oktobra ne bo sprejemal strank, ker je službeno odsoten.

d Na pošti Čabar je bil 7. oktobra t. l. odprt telefonski promet.

d Na drž. moškem učiteljskem v Ljubljani se bodo pričeli praktični učiteljski izpiti 26. oktobra. Pravilno opremljene prošnje se naj pošljejo izpitni komisiji po službeni poti vsaj do 20. oktobra t. l.

d Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani nas naproša za objavo, da se morejo zavarovalni prispevki za pokojninsko zavarovanje slej ko prej vplačevati pri zavodovi blagajni, po poštni hranilnici, ali pa po denarnih zavodih, kakor so službovalci doslej postopali.

Obledela obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich, 398-2

d Pogreb odvetnika dr. Franca Jerale, ki se je vršil v torek popoldne ob 15. uri izpred hiše žalosti na Poljanski cesti v Škofji Loki, je bil najlepši dokaz velikega spoštovanja do pokojnika. Za križem so se zvrstili najpreje nosilci vencev, nato člani Planinskega društva s podpredsednikom dr. Andrejko. Za krsto so stopali globoko užaloščeni svojci in nato dolge vrste prijateljev, znancev iz mesta, okolice in tudi številni odlični predstavniki javnega življenja z Ljubljane. Med drugim se je poslovil od pokojnika na poslednji poti škofjeloški občinski zastop z županom Josipom Hafnerjem, upravni nadzorstveni svet Okrajne hranilnice in posojilnice, Opleševalno društvo s predsednikom g. Zahrastnikom, gasilci z župnim predsednikom Kavčičem, oficirski zbor in stanovski tovariši z zastopniki odvetniške zbornice. Pevski zbor Sokola je intoniral na domu tužno Vigred in na pokopališču Blagor mu. Se so odmevali preko božje njive akordi pevcev, ko je zagrnila zemlja posmrtno ostanke nepozabnega kulturnega in gospodarskega pionirja Škofje Loke.

d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Židovska ulica 4 in Stari trg 12.

d Ne sme v krčme Okrajno sodišče v Kranju je preprečevalo Rozmanu Antonu, roj. 12. junija 1910. v Stražišču, občina Stražišče, srez Kranj, po poklicu delavec, bivajoč v Stražišču 9, zahajati v krčme za dobo 6 mesecev.

Ljubljana

* Udruženje rezervnih oficirjev in bojevnikov, podobor Ljubljana, prosi svoj odbor, članstvo in vse rezervne oficirje, da se v čim večjem številu udeležijo spominske svečanosti Sreske organizacije vojnih dobrovoljcev v soboto 10. t. m. v veliki dvorani hotela Union. — Rezervni oficirji naj dokažejo z udeležbo svoje simpatije do naših najpožrtvovalnejših in najplemenitejših borcev za svobodo naroda in ujedinenje Jugoslavije.

* Druga in tretja točka prvega simfoničnega koncerta letošnje sezone sta dve izvorni slovenski skladbi, Lajovčev Capricio je prvovrstna umetnina, ki nam kaže v vsem vrline odličnega slovenskega mojstra. Prvi del je vesel in živahen, zgrajen na petčetrinskem taktu, katerega sledimo tudi v marsikateri veseli naši narodni

popevki. Drugi del trio pa je lirčno-melanholičnega značaja. Capricio je bil napisan pred kakimi 10 leti. Nato sledi Škrjančeva Lirična ouvertura. Prvotno je bila zamišljena kot ouvertura k nedovršeni operi »Mlada Breda«, komponirani leta 1925. Sedaj pa je popolnoma na novo preinštrumentirana in se v tej preuredbi prvič javno izvaja. Overtura je lirčne vsebine, brez določene predstave, torej zgolj muzikalna. Simfonični koncert se vrši v ponedeljek.

* Društvo učiteljev v Ljubljani. Odborova seja bo v nedeljo 11. oktobra t. l. ob 9. v I. mestni dekl. osn. šoli v Ljubljani (šentjakobska šola). Istotam bo ob 10. zborovanje za vse članice. Na sporedu je predavanje o »Družabnem položaju učiteljice in njene naloge«.

* Akcija za stradajoče radi suše. V soboto 10. t. m. ob 20. bo priredila sreska organizacija vojnih dobrovoljcev akademijo v »Unionu« brez vstopnine. Pri tej priliki bo zbral krajevni odbor Rdečega križa v Ljubljani prostovoljne prispevke za gladujoče radi suše. Vljudno vabimo vse ljubljansko prebivalstvo, da se te prireditve v čimvečjem številu udeleži, ker je ta prireditev manifestacija narodne in državne misli. S prostovoljnimi darovi se bo pa priskočilo na pomoč onim revežem, ki jim je strašna suša uničila vse poljske pridelke in že sedaj stradajo ljudje in domača živina. Zima je pred durmi. Najpotrebnejše hrane ni za ljudi ne za domačo živino. Pomagajmo tudi mi, da ne bodo naši rojaki umirali od lakote. V vsaki težki nezdogi je pokazala Ljubljana svoje zlato srce in je rade volje pomagala svojemu bližnjemu v nesreči. Pozivamo tudi sedaj plemenita srca ljubljanskega prebivalstva in ga prosimo, da podpre našo človekoljubno akcijo. Vsak, tudi najmanjši dar, bo hvaležno sprejet in bo prišel tja, kjer je sila najhujša in potreba pomoči najnujnejša. Dvakrat da, kdor hitro da. Krajevni odbor Rdečega križa.

* Ljubljanski javnosti v dobrohotno vednost. Akcija za stradajoče vsled suše vodi za mesto Ljubljana krajevni odbor Rdečega križa v Ljubljani. Darovi naj se blagovoljivo izročati v pisarni Rdečega križa, Wolfova ul. 12, Oražnov dom, od 9. do 12. ure ali pa pošiljati po položnici št. 11.104.

* MOTOH kava dnevno sveža! Kličite telefon 2577!

* Iz bolnišnice. 36-letni dninar Janez Grčar iz Krtine pri Domžalah je pri obiranju kostanja pal z drevesa in si poškodoval desno nogo. — 17-letni delavec Franc Kovačič, Cesta v mestni log 4, je pal z voza in si poškodoval desno roko.

* Načelstvo mestne občine ljubljanske razpisuje oddajo zidarskih del za preuredbo prostorov mestnega fizikata in prostorov poklicnih gasilcev v Mestnem domu, kleparskih del za napravo pločevinastih čelnih obrob pri 14 zasilnih stanovanjskih hišicah v Kozelji in kleparskih del za napravo pločevinastih čelnih obrob pri 13 zasilnih stanovanjskih hišicah za Bežragradom. Popisi razpisanih del se dobe med uradnimi urami pri mestnem ekonomatu v Ljubljani.

* Lahka telesna poškodba. Krojaški mojster Alojz Štembal je prijavil policiji, da ga je neki bančni sluga pred vhomom v hišo v Svabičevi ulici 15 radi nekega starega sovraštva začel psovati in pretepati. Sunil ga je s pestjo trikrat v desno stran života tako močno, da ga je podrl na tla in mu izpahnil desno roko v rami.

* Dijak ukradel kolo. Policija je aretirala na Karlovski cesti mehanika Antona G. iz Device Marije v Polju, ker je imel kolo, ki je bilo pred tedni ukradenou uslužbencu trgovine Legat v Prešernovi ulici. V preiskavi se je

ugotovilo, da ni on ukradel kolesa, marveč da ga je kupil od nekega dijaka-mladoletnika iz okolice Zaloga. Ta se je zagovarjal, da je kolo ukradel, da se bo vozil v šolo v Ljubljano, pozneje pa da ga je prodal, ker je potreboval denarja. Res žalosten dogodek.

* Bivši orožnik ukradel kolo orožniku? Te dni je bilo v popoldanskih urah ukraden iz veže hiše št. 19 v Pokopališki ulici kolo, vredno 1200 Din, Tavčarju Francetu, žand. kaplaru. Kolo je znamke »Ayglo«, črno pleskano, krmilo navzgor upognjeno, prostega teka, ima prednjo in zadno zavoro, prestavna plošča izrezana, sedlo rujave barve. — Tatvine je osumljen neki Č. Josip, rojen 1906 v Nezbišah, bivši orožnik, sedaj neznanega bivališča, ki se je kritičnega dne brez pravega opravka potikal okrog žandarmerijske kasarne in so mu bile razmere znane.

* Tatvine. Zidarskemu vajencu Antonu Koscu je bilo ukraden v Zg. Šiški na stavbišču poleg Lombarja iz nezaklenjene barake iz notranjega žepa sukničja 200 Din. — Kleparju v mestni plinarni Ivanu Kristanu je bil ukraden iz nezaklenjene omare v mestni plinarni suknič, vreden 400 Din. — Mizarskemu pomočniku Francu Intiharju je bila ukradena iz žepa sukničja, ki ga je imel spravljeneja v omari v delavnici Sava v Kolodvorski ulici, rjava usnjata listnica s 790 Din in več drobnarijami. Skupna škoda znaša 850 Din.

* Policija je večer aretirala brezposelnega delavca Stanka J., ker se je vozil s kolesom, ki je bilo v nedeljo ukradenou pri Urbančku na Posavju.

Maribor

m Prevzem občine Strigova. Prevzem občine Strigove v Medjimurju, ki je po novi razdelitvi prideljena Dravski banovini, bo izvršil danes 9. t. m. zastopnik okrajnega glavarstva v Ljutomeru.

m Dohodki carinarne v septembru. V mesecu septembru je imela tukajšnja glavna carinarnica 8.800.802/30 Din dohodkov, in sicer je prejela na uvoznih carinah 8.776.719/05 in na izvoznih 24.083/25 Din.

m Nastop Sokola pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Kakor smo že poročali, bo v nedeljo popoldne pri Sv. Marjeti ob Pesnici nastop in zabava tunkajšnjega Sokola. Dolžnost narodno zavednih Mariborčanov je, da posetijo v čimvečjem številu to prireditev, posebno pa se vabijo člani Sokola, Narodne obrane, Meje, Peruna itd. Postojanke, ki smo jih s trudom ustanovili v našem obmejnem ozemlju, moramo tudi držati in krečiti. Zato v nedeljo vsi k Sv. Marjeti ob Pesnici!

m Bodoči duhovniki. V tukajšnje bogoslovje so letos vstopili sledeči abiturienti gimnazije: Alojzij Fajdiga, Ignacij Feguš, Alojzij Gabor, Ivan Gregor, Franc Gomboc, Anton Holzedl, Karol Feler, Ivan Kolenc, Anton Kovačič, Stefan Kušar, Friderik Ornik, Stanislav Osterc, Martin Potančič, Ferdo Potokar, Helmut Požar, Ivan Skafar, Franc Tomišek, Anton Vogrinec in Alojzij Zolnir.

m Razpis službe pisarniškega uradnika. Predsedstvo mariborskega okrajnega sodišča razpisuje službo pisarniškega uradnika. Prosilci morajo dokazati, da so položili pismeni izpit, ki je predpisan za službo v sodnijski pisarni. Prošnje je treba vložiti do 20. novembra t. l.

m »Zemlja solnea«, znamenita Leharjeva opera, ki je radi svojih krasnih pesmi in zanimive vsebine (godi se deloma na Kitajskem), dosegla največji uspeh po popularni »Grofici Marici«, bo doživela v Mariboru prvo vprizoriitev v Jugoslaviji tekom prihodnjega tedna. Zanimivo pri tej opereti je, da je dosegla na odru mnogo večji uspeh kot v zvočnem filmu, in to kljub divnemu Tauberjevemu petju. V Gradcu in na nešteti drugih odrih so jo peli večer za večerom.

m Iz gledališča. V soboto 10. t. m. se bo ponovila Ben Jonsonova klasična komedija »Volpone«, ki radi svoje satirične in zabavne vsebine občinstvu izredno ugaja. Ab. A. V nedeljo 11. t. m. pa bo prva ponovitev zgodovinske Zalogre »Mayerling«, ki radi svoji premieri imela kar največji uspeh. Radj velikega zanimanja za to predstavo, priporočamo čimprejšnjo nabavo vstopnic.

m Izlet na Falo priredi Društvo zasebnih in avtonomnih nameščencev v Mariboru 18. oktobra s prvim popoldanskim vlakom.

m Lepa Vidač na pobrežnem odru. V nedeljo 11. t. m. ob 19. uri bo dramatski odsek Sokola vprizoril igro »Lepa Vidač« v novi dvorani g. Renčlja.

m Dijaški koncert. Opozorjamo ponovno na koncert »Podpornega društva za uboge dijake na državnem moškem učiteljskem v Mariboru«, ki bo v soboto, 10. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani Narodnega doma.

m Prenovitev kavarne »Jadranc«. G. Serec je te dni zopet renoviral in popolnoma nanovo uredil svojo kavnarno »Jadranc« na Aleksandrovi cesti. Kavarna ima sedaj moderno ventilacijo, centralno kurjavo, igralno sobo s tremi biljaridi, moderno urejeno sobo za britehe, največjši aparat za kuhanje kave, vse časopise in časnike, prireja koncerte salonskega orkestra in jazz-bande itd. Tako se Maribor vedno bolj izpopolnjuje tudi za tujski promet.

m Kinematografi. Grajski kino: »Sence cir-kusa«; kino Union: »Doni Juani garnizije«.

m Karambol dveh kolesarjev. Na Ruški cesti sta se v sredo ob 12/30 zaletela drug v drugega kolesarja Franc Spindler, 30letni delavec ter Dragotin Neureiter, 16letni ključavničarski vajenec, oba iz Maribora. Padla sta oba, a ranil se je Spindler. Poškodoval se je na nogi, toda samo lahko. Razen tega se mu je potrla tudi kolo. Krivdo zvrčata drug na drugega.

m Nezdoga. V sredo je padel 30letni v Veliki Zimici stanujoči delavec Franjo Rebernik tako nesrečno na tla, da si je zlomil levo nogo v gležnju. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

Jz drugih banovin

V Beogradu se je vpisalo letos v osnovne šole okoli 14.000 učencev

V 21 osnovnih šolah je samo 182 učilnic.

V beograjskih osnovnih šolah se je vpisalo letos 12.563 otrok, in sicer 6390 učencev in 6173 učenk. V primeri z lanskim šolskim letom se je vpisalo letos na osnovne šole okoli 159 dijakov več. Letos je zapustilo beograjske osnovne šole okoli 2500 učencev. Nihče ne ve, kam vsa ta mladina po dovršeni osnovni šoli odide. Zato nameravajo prihodnje leto sestaviti statistiko o absolventih osnovne šole, ki nadaljujejo študije na srednjih šolah in ki gredo v obrt, ali na strokovne šole. Občutno je pomanjkanje učilnic, kajti v 21 beograjskih osnovnih šolah je samo 182 učilnic. Na vsako učilnico pride torej 68 otrok. Zato je tudi število oddelkov v osnovnih šolah mnogo večje kakor število učilnic. Oddelkov je namreč 260. Na vsak oddelk pride okoli 46 otrok in zaradi tega okoli 4000 beograjskih otrok nima potrebnih učilnic. Ta nedostatek beograjskih šol ima seveda tudi svojo posledico, ki se kaže v neuspehih osnovnošolske dece. Razen osnovnih šol je v Beogradu nekaj otroških vrtcev, v katere se je letos vpisalo okoli 1000 otrok.

b Nov rekord v drobni pisavi. Beograjski geometer Joca Bastrak je nedavno tolkel dosedanjemu svetovni rekord v drobni pisavi. Napisal je namreč na navadno dopisnico 12.030 besed. Polovico dopisnice je ta rekordar popisal s tekstom nove jugoslovanske ustave, ki ima okoli 7000 besed. Kakor je znano, so dnevniki porabili 4 tiskane strani za to besedilo. Geometer Bastrak je povdaril, da rekorda ni dosegel s pomočjo povečevalnega stekla, temveč s pomočjo svoje kratkovidnosti. Pisal je 20 ur. Ro-

kopisa na dopisnici ni mogoče čitati brez povečevalnega stekla. Pisal je s posebnim peresom, kakršne uporabljajo tehniki pri izdelavi natančnih načrtov. Predvčerajšnjim se je pa oglasil nov rekord v drobni pisavi iz Plevlje. To je neki Teofil Uštovič, ki je napisal na navadno dopisnico 14.680 besed. Po poklicu je Uštovič urarski pomočnik. Pisal je s pomočjo povečevalnega stekla, in to v predledkih 6 dni. Uštovič je izjavil, da bi mogel napisati na dopisnico celo 20.000 besed, če bi se našel človek, ki bi skušal njegov rekord potolči. Dopisnico je popisal z ljubavnimi pesmimi.

b Šolska jahta »Vila Velebita« v Bakru. Te dni se je vrnila po treh potniških potovanjih v matično pristanišče v Bakru naša šolska jahta »Vila Velebita«. Na njej so potovali gojenci pomorske akademije v Bakru v Carigradu. Gojenci akademije v Dubrovniku po Jadranu in gojenci akademije v Kotoru v francoske ladjedelnice. Poveljnik ladje je prof. Nikola Gerechtshammer.

b Lepo vreme v Primorju. Pravo spomlad imajo zdaj v Primorju. Vreme je lepo, temperatura mila. Zadnje dni je prišlo zopet več izletnikov v jadranska letovišča.

b Zagoneten samomer. V Bački Palantki je izvršil samomer občinski policijski narednik Mitar Migov. V poslovilnem pismu je samomerilec napisal, da se je ustrelil, ker se je naveličal življenja. V resnici si je najbrže vzel življenje zaradi tožbe, katero mu je napravilo orožništvo v Bački Palantki na pritožbo neke stranke, katere je policija obdolžila, da ji je ta s silo v vršenju službe vzel 25.000 Din. Oblasti so uvedle preiskavo, da bi ugotovile pravi vzrok tega samomora.

b 12-letna poglavarica lopovske tolpe. Zagrebška policija je prišla člana velike lopovske tolpe, katere člani so bili otroci, stari od 10 do 12 let. Tolpa je imela 26 članov. Vodila jo je pa neka 12-letna Zlata Š. Snajder.

Otvoritev razstave mesta Maribora

Včeraj ob 11:30 je bila v prostorih bivše kavarnе »Park« slavnostno otvorjena razstava mesta Maribora, prenešana s ljubljanskega velesejma. Razstavo je ob prisotnosti povabljenih gostov otvoril mestni župan g. dr. Juvan, ki je spregovoril tudi o uspehu razstave v Ljubljani in o njenem pomenu. Razstava se je otvorila v Mariboru zato, da tudi naše meščanstvo spozna razvoj mesta, posebno ob osvoboditvi do danes. G. župan je posebno apeliral na mladino, naj si razstavo ogleda, da bo spoznala marsikaj, česar še ne pozna in bo še bolj vzljubila jugoslovanski Maribor. Obenem se je tudi zahvalil g. prof. Bašu, ki je razstavo uredil in jo za Maribor še znatno izpopolnil. Za županom sta spregovorila še pomožni škof g. dr. Tomažič za cerkveno oblast in upravnik okrožnega inspektorata g. dr. Poljanec za upravno oblast. Po oficialni otvoritvi je g. prof. Baš vodil goste po razstavi in predaval o posameznih razstavljenih predmetih. Razstava bo odprta 14 dni. Permanentna vstopnica stane 10 Din, enkratna pa 5 Din.

Odhod priljubljenega vzornega sodnika

Cerknica, 8. oktobra. Pred dnevi se je poslovil od nas sodnik g. Jože Baričević. Ze pred časom je bil predstavljen k deželni sodišču v Ljubljano, kamor se je sedaj stalno odselil tudi z družino.

Naš trg je ž njim zgubil odličnega in vestnega sodnika, marljivega sokolskega in kulturnega delavca, izvrstnega pevca in družabnika. V 9-letnem bivanju v Cerknici si je znal pridobiti v vsem okraju splošne simpatije, da ga homo vsi težko pogrešali. V najlepšem spominu ostane kot sodnik, ki je zaradi svojega nepristranskega in marljivega poslovanja užival splošno zaupanje. Za vsakogar, ki je rabil pomoč sodišča, je imel nasvet in dobro besedo. Z njegovim odhodom pa bo posebno prizadeto tukajšnje Sokolsko društvo, čigar starosta in duša je bil. Njegovo starostovanju pomeni za tukajšnje Sokolsko društvo dobo uspešnega sokolskega dela in napredka. Nevenljivih zaslug pa si je pridobil za zgradbo Sokolskega doma ter je večinoma baš njegova zasluga in vspeh njegove prizadevanosti, če je dom danes že dograjen in se zidava ni odložila. Kot dobrega pevca z odličnim prvim tenorjem pa ga bodo posebno pogrešali pevci. Pri veseljih in žalostnih dogodkih, povsod je Sokolski pevski zbor uspešno nastopal s pomočjo čistega Baričevićevega tenorja. In pogrešala ga bo naša družba, ki ga je radi njegove vedrosti vedno z odprtimi rokami sprejela v svojo sredo. Na novem službenem mestu želimo vsi Cerkničani gospodu sodniku najlepših vspehov in vso srečo!

Tudi rekord svoj vrste 1000 krat na Zaplazu

Trebnje, 7. oktobra. Naša lepa Dolenjska se ponša s številnimi cerkvami, na gosto posejanimi po hribih in dolinah, po mestih in vaseh. Med njimi je mnogo cerkva, h katerim zahaja ljudstvo o raznih prilikah v letu prav posebno rado in v velikem številu. To so naša božja pota, posvečeni kraji, kamor hodijo romarji s prav posebnim zaupanjem. Dolenjskemu ljudstvu nad vse priljubljena božja pot je Zaplaz pri Trebnjem, 544 m nad morjem. Letno obišče to božjo pot nad 8000 romarjev.

Lep jubilej so proslavili preteklo nedeljo izletniki na Zaplazu. Pri gostilničarju g. Urbančiču na Čatežu so se zbrali ta dan številni obiskovalci Zaplaza in Čateža, da tako skupno proslave 1000letnico, ne, ne letnico, ampak 1000 »kratnico« prihoda v to ljubljeno romarsko cerkev ge. Herminove Zaletove, soproge postajateljice na Veliki Loki na Dol. Gospa Hermina se je že 1000 krat zaletela na Zaplaz, da tam potoži in razkrije vse križe in težave, ki jo tarejo na tem svetu. In 1000 krat je osvobodila 544 m nadmorske višine in se zopet vrnila v dolino — pri svojih 84 kg, je ugotovil hudo mušni izletnik v svojem nagovoru na slavljenko. In še bolj navihani matematik je dodal in hitro izračunal: 1000 krat s 84 kg na 544 m višine se je povzpela ga. Hermina. In 84.000 kg na 544.000 m višino je z lahkoto zvozila slavljenka. Niti šentjanski vlak s svojo garnituro ne zmora kaj sličnega, ker bi v Zivjanici opešal. Ugotavljanj, primer in veselega razpoloženja ni bilo ne konca ne kraja, in dan je pretekal v iskrenih čestitkah slavljenki, ki pravi, da mora še 1000 krat na Zaplaz. — an.

Smodnik v nedrih — zdravilo proti pljučni bolezni

Slov. Bistrica, oktobra. Pred tukajšnji sodnji bosta morala zagovarjati radi ribje tatvine v lovišču g. prof. Čotiča iz Maribora Stefan Pipenbacher, star 29 let iz Sentovca in Bučar Feliks, p. d. »Majhen«. Prof. Čotič je poznan ribič in lovec in so tudi vsa njegova lovišča vedno izredno dobro oskrbljena in polna. Dalje časa pa se je že opazalo, da baš potok Sentovec, kamor se je izredno mnogo postri vsadilo, ne kaže preveč dobro. Po dolgem poizvedovanju se je končno doznalo, da sta zgoraj omenjena delavca ribarila z mrežo in tako temeljito izpraznjevala potoka Sentovec in Devino in tako posestnika lova g. prof. Čotiča oškodovala za lepe denarje. Sploh se opazja, da se je divje »zagananje« precej razpaslo in je vedno več ljudi, ki se s tem nevarnim poslom bavijo. Nedavno je bil tukajšnji sodnji prijavitelj Franc J. iz Ratkove, da je v lovu dr. Attemsa 8. sept. t. l. streljal na divjačino. Doznalo se je tudi, da je že dalje časa opravljal ta prepovedani »šport« in tako oškodoval okoliške love. Pri hišni preiskavi so našli le nekaj sestavnih delov lovske puške in v nedrih njegove žene precejšnjo množino smodnika, ki ga, kakor je rekla, uporablja proti pljučnici.

Prihodnji mesec bodo pričeli graditi gostilničarsko pivovarno v Laškem

Pivovarna bo opremljena z najmodernejšimi stroji in napravami za pivovarenje

Laško, 7. oktobra. Dne 6. t. m. se je vršila seja upravnega sveta gostilničarske pivovarne v Laškem. Pri tej seji so predvsem ugotovili, da je navzlic težki gospodarski krizi zanimanje za pivovarno veliko. Sklenili so, da se bo kmalu pričela gradnja pivovarne. Predvsem se bo zgradil industrijski tir. Ponovno so v Beogradu posredovali da se ta prošnja kar najhitreje reši. Ravno zavlačevanje rešitve te prošnje je bilo za držko za pričetek gradnje. Obenem bodo pričeli graditi tudi upravno poslopje. Več stavbenih tvrdk so pozvali, da predložijo — na podlagi odobrenih načrtov — proračune. Z gradnjo se mora pričeti najkasneje 20. novembra t. l.

Na isti seji so tudi odločili glede nastavitve

Starka skočila pod avtomobil

Smrtna nesreča pri Arcelinu blizu Vojnika

Celje, 8. oktobra. Včeraj okoli pol 7. zvečer se je zgodila pri Arcelinu blizu Vojnika huda avtomobilska nesreča, ki je zahtevala človeško žrtev. V tem času je neki osebni avto iz Dobre vozd proti Celju. Nasproti mu je prišel dvouprežni voz, za katerim je hodila 74-letna prevzičkarica Feldin Barbara iz Vojnika pri Celju. Starka je nosila na hrbtu koš poln tresk. Sofer avtomobila je dal s hupo znamenje, starka pa, ki se radi težkega koša ni mogla ozirati nazaj, je menila,

pivovaritelja. Posrečilo se je dobiti odličnega strokovnjaka iz Čehoslovaške. Pivovaritelj bo svoje mesto takoj nastopil ter bo vodil inštalacijska dela pri pivovarni in strojnari.

Strojne načrte, kakor tudi načrte za pivovarno, so izdelale svetovne znane tvrdke, in sicer I. Brnska strojna tovarna ter tvrdka Jan in Novak v Pragi. Pivovarna bo zgrajena po najmodernejših principih z najmodernejšimi stroji in izumi v pivovarstvu. Na ta način so razpršeni dvomi onih, ki niso zaupali v svojo moč. Tovaršem gostilničarjem kakor tudi vsem drugim pridobitnim krogom, ki držijo sedaj v neutemeljenem strahu denar doma, svetujemo ponovno, da ga brez odloga naložijo v sigurne delnice te stanovske in narodne pivovarne.

da prihaja avto odzadaj in je skočila na levo stran ceste. V tem trenutku pa je avto privozil in podrl Feldinovo na tla. Kolesa so šla čez nesrečnico in ji zlomila lobanjo, noge ter prsni koš. Starka je bila takoj mrtva. Soferja ne zadene nobena krivda, ker ni mogel slutiti, da hodi ženska za vozom in je v usodnem trenutku poskusil avto ustaviti, ki se je radi tega ob kupu gramoza na cesti skoraj prevrnil. Truplo ponesrečenke so prepeljali v vojniško mrtvašnico.

Zagonetna smrt čevljarkega pomočnika

Maribor, 8. oktobra. V torek zvečer so našli ob pristavi Racerjevega dvora med Kamnico in Mariborom 22-letnega čevljarkega pomočnika Mihaela Parkiča iz Gradiške pri Kamnici ležečega nezavestnega na tleh. Spravili so ga takoj domov, kjer pa je kmalu na to umrl, ne da bi se prej zavedel in povedal, kaj se mu je zgodilo. Parkič je imel na glavi na videz le neznatne poškodbe. Uvedena je bila oblastvena preiskava, ki bo ugotovila, ali je Parkič umrl naravne smrti ali je pa morda postal žrtev zločina.

Pluj

p Občinska seja. V četrtek 1. t. m. se je vršila IX. redna seja občinskega sveta. Ob 18. uri otvoril župan sejo, konstatira sklepčnost ter preide na dnevni red. Sklepi so sledeči: 1. Mestna občina prevzame stroške za popravo kanala iz javne bolnice. 2. Tvrdka Bata, ki se je — kakor smo že svoj čas poročali — potegovala za lokal v mestni hiši, je izjavila, da ne reflektira več na lokal. To poročilo vzame občinski svet na znanje. 3. Novi kotel, ki je montiran v mestnem kopališču, ne odgovarja pogojem, vsled česar se stavi tvrdki na razpolago. 4. Narodnemu gledališču v Mariboru, ki je prejel subvencijo za predstave na pljuškem gledališču od mestne občine, se nadaljna subvencija ukine. 5. Prošnja odbora za sadno razstavo, ki je prošil za prispevek k stroškom, se odkloni. Občina da na razpolago le prevozna sredstva. 6. Amortizacijska doba električne napeljave v veliki vojašnici se podaljša od 5 na 10 let. Stanovalec se prepove vsaka druga razsvetljava. 7. Tvrdki Košir se da pobiranje kostonjev v najem. 8. V reklamacijski odbor za bodoče volitve sta izvoljena kot člana obč. svet. Ogorelec in Pešek; za namestnika pa dr. Šalamun in Vrabl. 9. V domovinsko zvezo se sprejmejo na osnovi §§ 1. in 2. zakona z dne 5. decembra 1896, sledeči prosilci: Franc Širec z ženo in nedol. otroci, Marija Emeršič, Frančiška Urbančič z nedol. otroci, Marija Vodopivec z nedol. otrokom, Marija Petrovič z nedol. otrokom in Franc Damiš z nedol. otroci. 10. Odobrijo se sklepi mestnega ubožnega sveta, glasom katerih se zviša občinskim revežem podpora; nekateri pridejo v hiralnico. 11. Upravni odsek se izpopolni v tem smislu, da prideta v odsek dr. Šalamun in Gabriel in sicer na mesto odstopivših obč. svetnikov dr. Fermevca in Rozmana. V tajni seji se je med drugim izvolila tročlanska komisija, ki ima nalogo preiskati neko kočljivo zadevo enega izmed občinskih svetnikov, ki je zlorabljal svoj položaj v lastno korist in na škodo drugih ljudi. S to nečedno zadevo se bo bavilo tudi sodišče.

p Padee s kolesa. Viktor Kolarič 26 let star, nakupovalec se je vozil s kolesom po noči od sv. Vida v Pluj. V temni noči mu pride nasproti neki drug kolesar in v istem hipu tudi neki avto. Vsled močne reflektorske svetlobe, ki je vzela kolesarjaema orijentacijo, sta tresčila skupaj. Kolarič je pri tem padel tako nesrečno, da si je zlomil levo roko in zadobil tudi notranje poškodbe. Prepeljan je bil z rešilnim avtom v bolnico.

p Tatvina kolesa. Mesarju Skrbinšku je bilo ukradeno žensko kolo izpred mešanice v trenutku, ko je sekal meso v mesnici. Kolo je vredno 800 Din in je znamke »Simonč Pluj«.

p Nepreviden voznik. Janez Hriberšek, hlapec pri tvrdki Reinhard bi vsled prenegle vožnje kmalu povozil voziček z dvema otrokoma. In le prisotnosti duha spremljevalke otrok se je zahvaliti, da ni prišlo do nesreče. Voznik je naznanjen oblasti.

Koncert vijolinista Karla Rupla. Karel Rupil je izšel iz šole prof. Slajsa na ljubljanskem konzervatoriju, nakar se je več let izpopolnjeval pri moštru Ševčiku in v Parizu pri drugih velikih mojstrih. Kot zrel umetnik bo nastopil v dvorani Glasbene Matice ob 20. Pri klavirju ga spremlja Marijan Lipovšek, kar istotako jamči, da bo današnji koncert prvorazreden. Ne zamudite redke prilike.

Huda nesreča na železniški progi

Šoštanj, 7. oktobra. Kljub prepovedim in kaznim se še vedno dobijo ljudje, ki hodijo po železniški progi. Nesreče so zato neizogibne. V nedeljo zvečer po odhodu večernega vlaka proti Celju, so opazili na progi med postajama Šmartno ob Paki in Šoštanj neko žensko. Pri pregledu so ugotovili, da krvavi na glavi. Ponesrečenko so zanesli k kmetu Prislanu v Velkem vrhu, odkoder so poklicali zdravnika dr. Koruna iz Šoštanja, ki ji je nudil prvo pomoč in odredil njen prevoz v celjsko bolnico. Zdravnik je ugotovil, da ima ponesrečenka na temenu trikotno precej zeva-jočo rano in več podplutb po glavi. Ugotovilo se je tudi, da je ponesrečenka 1907. rojena Urša Jeraj iz Radmirja v Gornji Savinjski dolini.

Škocijan

Umrla je 5. t. m. širom naše okolice znana posestnica Marija Kirar z Otraska pri Škocijanu. Pokojnica je bila izredno dorega srea, siromaka ni pustila nikdar praznih rok od hiše in mnogim je storila mnogo dobrega. Svoje otroke je vse po vrsti vzgojila v naprednem duhu in jih docela preskrbela. Ostala nam bo v blagem spominu, vsem njenim sorodnikom pa naše iskreno sožalje!

Izpremembe v odboru Sokola. Br. načelnik Peter Durjava je podal ostavko na svoje mesto, ker se za stalno preseli v Št. Jernej. V novem kraju mu želimo mnogo uspehov, njegovo delo v tamošnjem Sokolu pa naj bo tako plodno kot je bilo v našem društvu, ki bo z izbornim vaditeljem mnogo izgubilo. Na seji 3. t. m. je odbor soglasno izvolil za novega načelnika br. Fr. Kunaverja. Na izpraznjeno mesto odbornika je stopil br. L. Kočevar, pristo mesto podnačelnice pa je še nezasedeno. — Ker pa je br. Franc Kunaver član prostvetnega odbora in kot novi načelnik itak tudi njega član, je bil izvoljen za novega člana prosvetnega odbora br. Iv. Globevnik ml.

Trebnje

Županstvo razglasa, da je vložiti vse prijave za zgradarini zavezane stavbe do konca tega meseca. Zamudniki morajo plačati davčno kazn 10% osnovnega davka. — Da se zavarujejo vsi delavci pri poljedelskih strojih in elementarno ali živalsko silo, je treba prijaviti pri županstvu vse vrste poljedelskih strojev in številni delovnih dni na leto za vsak stroj posebej.

Mirensko sokolsko okrožje na župnih tekmah. Kakor smo že poročali, se je župnih tekem udeležilo tudi mirensko sokolsko okrožje. Uspehi, ki so jih dosegle vrste in posamezniki, so prav dobri. Posebno se je držala vrsta iz Trebnjega in je br. Drago Rebernik prabil za naše društvo častno diplomu. Izkazal se je posebno dobrega v lahkoatletskih panogah. Nič manj ni zaostajala vrsta iz Št. Lovrencia. Najmlajše naše društvo v okrožju je šlo prvič v boj po točke. Ker novoustanovljenemu društvu primanjkuje telovadno orodje, so nastopili samo v lahkoatletskih panogah. Izkazali so se izvrstni lahkoatleti in so dosegli nepričakovan uspeh. Posebno se je odrezal br. načelnik Špental, ki je pri teku na 1500 m dosegel najlepši čas dneva 5 in eno petino minute. Stasit kmečki fant je izjavil, ki je prispel na cilj: »Saj to ni nič, pred mesecem sem tekel 5000 metrov za lisico in sem jo tudi ujel, pa ne bi zdržal proge na 1500 m!« Trener br. Bužga Rudi je lahko zadovoljen z uspehi svoje vrste. Tudi mokronoška vrsta je dosegla lepe uspehe. Mirensko sokolsko okrožje je pokazalo, da dela v vseh panogah z dobrimi uspehi.

Nezgoda. Pri lahkoatletskih tekmah se je dogodila manjša nesreča. Pri metu diska je naš tekmovalec br. Rebernik vrgel disk po nesreči v nogo sestre Majde Pavlinove iz Novega mesta. Nesreča se je dogodila vsled tega, ker je bil v bližini start proge na 200 m, kjer je bilo zbranih mnogo članic tekmovalk. Disk je nesrečno padel v stran proti startu članice. Na možan krik so se sestre umaknile, le sestro Pavlinovo je disk ploskoma udaril na nogo.

Litija

Zaplemba orožja. Orožniki so v Debečem zasčili več divjih lovec, ki so jih imeli že dalje časa na piki. Zaplenili so tri puške enocevke.

Nova dvorana. Sok. dvorana v Litiji je popolnoma prenovljena. Pretekli teden se je začela zopet redna telovadba vseh oddelkov z izpremembo, da imajo vsi moški oddelki ieti dan telovadbo, enako tudi ženske.

Pretep. Med delavcem O. in A. Ivanom vlada že delj časa sovraštvo. Doslej se je vse še mirno končalo. Včeraj pa je prišlo do prave bitke med njima. A. je prišel kar v O. jevo sobo in napadel njegovo ženo in jo obkladal z očitki. Nesreča je hotela, da je prišel ravno tedaj O. ki je vprašal A., kaj išče pri njegovi ženi. A. je nato skočil v »gostac«. Pošteno sta se strelala. Konec je bil tak, da sta A. kot O. iskala zdravniške pomoči; eden pri dr. Premrovu, drugi pa pri dr. Ukmarju v Litiji.

Sejem. V ponedeljek se je vršil v Litiji vsakoletni sejem, ki je kljub lepemu vremenu slabo uspel.

Zogorje

Sokolski film. Podmladek Rdečega križa bo predvajal drevi ob 20. krasen sokolski film, ki nam bo predočil lanskoletni vesokolski zlet v Beogradu. Vstopnina je znižana, da si bo lahko vsakdo ogledal veličino Sokolstva in znaša le 4 Din in 2 Din. Dopoldne ob 10. bo predstava za zagorske šolarje, popoldne ob 15. pa za topliške. Film je velikega vzgojnega pomena, zato je zelo dobro, da ga vidijo tudi otroci.

Osebna vest. Daljši dopust je nastopil šolski upravitelj zagorske šole g. Janko Levstik. Kljub boleznj je še dolgo vršil svojo naporno službo, slednjč pa je bil le prisiljen, da si v miru poišče zopetno zdravje. Da bi kmalu povsem ozdravel!

Škofja Loka

Spominsko predavanje na koroški plebiscit bo v soboto ob 20:30 v mali dvorani Sokolskega doma. Vabimo!

Smrtna kosa. Po dolgem trpljenju je umrl pretekli teden v ljubljanski bolnici hišar s Suhe g. Janez Oman. Zapuščava vdova s 3 neposrednimi otroci. Pokopali so ga na ljubljanskem pokopališču.

Sportna nedelja. V nedeljo smo videli na letnem telovadišču Sokola dve nogometni tekmi. V predtekmi sta igrala škofješka kluba dijakov in rezerve Sokola z rezultatom 1 : 5, pri glavni tekmi ob 15. pa sta igrali sokolski enajstorič domačinov in gostov iz Medvode. Tekma je bila deloma napeta in zanimiva. Sodnik br. Bertič je bil dober, čeprav so se gostje povsem neupravičeno jezili nanj. Zmagali so Ločani z 2 : 8. Igro je gledalo okoli 200 ljudi.

Čuda prirode. Na Suhi pri Krajnikovih so dobili na sadnem vrtu hruško moštarco, ki tehta 1 kg, Bizovičarjevim na Godešiču pa je zrastle buča, ki tehta za spoznanje manj ko 13 kg.

Poljčane

Osebna vest s pošte. Odšel je te dni odtod v Zidani most poštni uradnik g. Slavko Brus, kamor je bil pred kratkim premeščen. S to premeščitvijo, pa bo naše poštno osebje, ki je preobremenjeno zdelom, zopet močno prizadeto, dokler se izguba ne nadoknadi z novo močjo. Uradne ure trajajo namreč pri naši pošti od 5. zjutraj pa izvzemši dveurni odmor opoldne, do 20.

Zlati jesenski čas vlada zadnje dni pri nas. Vinogradnikom žari obraz od veselja, ker so lahko brez vremenskih neprilik spravljali sladko grozdje, ki bo dalo prav dobro kapljico. Tudi olavci (četrti košnja), ki ga pri nas navadno odnesejo jesenske povodnji, bodo v obilni meri spravili gospodarji pod streho. Pravcatu suša je zavladala — mnogi vodnjaki so brez vode.

Jesenice

Pevski koncert. Pevski zbor Sokolskega društva na Jesenicah pod vodstvom pevovodje br. Sredenska bo priredil v nedeljo 11. t. m. ob 20. v Sokolskem domu pevski koncert z izbranim sporedom. Predvajale se bodo skladbe naših najboljših komponistov, nastopili bodo solisti, veličastno bo zadonela zbirka »Hrvaških narodnih iz opere Smiljanac« spremljana z močno zasedenim orkestrom. — Poleg E. Adamičeve »Vragove neveste« se bo izvajala skladba »Na Ozalji gradu« spremljana z bariton in sopran solom. — Kot v vseh drugih panogah Sokolskega društva na Jesenicah, je zavzel velik razmah tudi pevski odsek in kot smo enkrat z zanimanjem poslušali obče znani pevski oktet Sokolskega društva na Jesenicah, tako nam bo sedaj dana prilika, da bomo sledili izvajanju zboru, ki šteje 70 pevcev in pevk. — Zanimanje za ta koncert, ki bo po zasedbi in razporedu eden največjih na Gorenjskem, je izredno veliko in to je prav, kajti le s tem bomo dali popolno priznanje pevskemu zboru.

Trebnje

Umrla je v Grazu mati tukajšnjega rudniškega kanclista g. Zibreta. Pokojnica, ki je bila dobra in ljubeča mati šesterim otrokom, je bila pred mesecem od svoje hčerke, ki živi v Grazu, povabljena, da pride za nekaj časa k njej, kjer pa je dne 4. t. m. umrla. Bila je stara 66 let, vendar pa še dokaj čila, tako da nikdo ni pričakoval tako nenadnega konca. — Pokojnici naj bo tuja zemlja lahka, preostalim naše najiskrenejše sožalje.

Seja širšega odbora Narodne strokovne zveze bo danes ob 18. v društvenih prostorih gostilne Božič. Ta seja je velike važnosti, zato naj pridejo vsi odborniki in zaupniki zanesljivo. Poročal bo predsednik izvrševalnega odbora NSZ tov. Juvan Rudolf iz Ljubljane o najaktualnejših problemih narodnega strokovnega pokreta v rudarskih revirjih. — Te seja naj se udeležijo tudi zastopniki Narodne strokovne zveze iz Hrastnika, ki bodo istotako prejeli potrebna navodila za bodoče akcije.

Zahvala. Na intervencije zastopnikov Narodne strokovne zveze je podjetje ing. Dukič in drug na Dobrni poklonilo udovi umrlega tov. Rozmana podporo v znesku 500 Din. Težko prizadeta rodbina se podjetju za ta dar najlepše zahvaljuje, zahvaljuje se pa tudi zastopnikom Narodno strokovne zveze za uspešne intervencije in vso pomoč ob urah težke boli.

Zadružne vnovčevalnice goveje živine

Pred kratkim je »Jugoslovanc« na tem mestu pričel zamisliti zadružne prodaje sadij, povrtnine, zelenjave in sličnih poljskih pridelkov. Tehnična organizacija, ki se je v drugih državah z visoko razvito trgovino sijajno uveljavila, bi tudi pri nas dosegla svoj smoter, če bi ne bilo naše zadružništvo tako konservativno stabilizirano na predvojnem, v ostalem od čim razvoju. S svežimi močmi, ki se že pojavljajo po vodilnih zadružnih maticah, pa se bo slej ko prej gotovo prešlo k ponovnemu poljetu zadružništva, ki je edina oblika gospodarsko napredujočega naroda.

Na kaki višini se nahaja zadružništvo pri drugih narodih in v kakem napredujočem tempu se razvoj vrši, nam pričajo razne publikacije, v katerih spoznamo, da drži zadružništvo korak z gospodarskim in tehničnim razvojem človeštva.

Še pred nedavnim časom se je pri nas vodil prav resen boj proti tržnim cenam mesa. Ta boj, ki se je vojeval posebno med meščanskimi sloji in je pred vsem nameraval zaščititi konsumenta, je bil v svojem bistvu kaj enostranski. Razumljivo je, da je baš v današnjih časih potrebno, da se konsument pri svojih izdatkih zaščiti, vendar dvomimo, da je ta boj v resnici koristil skupnosti. Mesarji so cene pač znižali, niso pa tega storili v breme lastnega dobička, pač pa v prvi vrsti na škodo producenta. Saj so bile vse kalkulacije mesarjev take, da bi moral biti pri najmanjšem popustu na ceni imeti pri nadrobni prodaji efektivno škodo. Od izgube pa nihče ne živi, čeravno so nekateri še pred kratkim postavljali slične trditve. Nakupne cene mesarjev pri živi teži, se ne dajo vedno nadzirati in so v posameznih primerih tako v kričečem nasprotju, da je skoro nemogoče dobiti zanesljivih podatkov. Pred dnevi je dolenski kmetiček po sili prodal svojega edinega prašička, ki je tehtal v zaklanem stanju 22 kg, za polnih 70 dinarjev. Drugi je prodal štiri leta starega bika prima blago po 5 Din za kg žive teže. Nekateri prekupčevalci so dosegli za dobro mesarsko govedo, cene od 3:50 do 4:50 Din za kg žive teže. Nakupne cene žive teže so se po zadnjem znižanju mesa neprimerno znižale. Škodo trpi edino le kmet, ki je danes bolj ko kdaj poprej potreben zaščite.

Tudi v tem primeru in v tej panogi se bodo razmere spremenile z zadružno samopomočjo. Zadružne vnovčevalnice goveje živine naj tudi

tu skričijo predolgo in mnogo predrago pot od producenta h konsumentu.

Državna zveza poljedelskih zadrug — Raiffeisen v Berlinu je pred kratkim izdala zbornik, v katerem se prikazuje potek zadružnega vnovčevanja goveje živine v Nemčiji.

Organizacija zadružnih vnovčevalnic klavne živine se deli v dve glavni panogi, nabava in razpečevanje. Nabavo klavne živine vrši v severni Nemčiji 500 vnovčevalnih zadrug, v južni Nemčiji, predvsem na Bavarskem je teh vnovčevalnic tudi približno enako število. Vse te vnovčevalnice so združene v 14 Zvezah, ki vzdržujejo na 36 najvažnejših živinskih sejmišnih lastne veleprodajalne. Posamezne Zveze so združene v posebni Zadružni državni vnovčevalnici, d. z. o. z. s sedežem v Berlinu, ki ima nalogo, da urejuje dogon na 36 živinskih sejmišnih, opazuje tržno gibanje in vrši poročevalsko službo o vsakokratnem gibanju cen. Promet te centralne organizacije je v zadnjih letih ogromno narasel. V l. 1928 je organizacija izkazala prometa 1.557.000 glav, v letu 1930 pa se je to število, kljub veliki gospodarski depresiji in znižanju mesa, dvignila na 1.968.000 glav. Denarni promet organizacije je znašal okrog 300 milijonov mark.

Poleg zadostnega odjema na notranjih tržiščih, ki ga je Zveza urejevala, pa je organizaciji izvozila preko 70.000 prašičev v inozemstvo. Država, ki je ta izvoz znatno olajšala, je podpirala tudi organizacijo v izvozu goveje živine. Ta izvoz je znašal povprečno 700 glav na teden. Te izvozne količine so sicer minimalne, pomisliti pa moramo, da je Nemčija predvsem industrijska država, ki uvaža ogromno množino klavne živine iz severnih in vzhodnih držav. Ta silen razvoj zadružnega vnovčevanja klavne živine v Nemčiji je rezultat intenzivnega dela zadnjih tridesetih let. Zadružne vnovčevalnice pa uživajo s strani države tudi vsjo potrebno podporo. Državna centralna vlada, kakor tudi deželne vlade stavijo tej centralni organizaciji na razpolago znatna sredstva, saj se zavedajo, kako ogromno narodno gospodarsko delo opravljajo vse one celice, ki so razporedene po vsej državi.

Zivunoreja bo tudi pri nas, radi uvoznih omejitev in kontingentiranja s strani držav, v kateri je bil usmerjen naš izvoz, trpela na velikem zastoj. Mislimo, da je treba na povečanje notranjega tržišča. Naše zadružne organizacije bodo tudi v tej smeri lahko pokazale svoje sposobnosti.

ne in vplivajo z vso silo na vlado, da izsili podaljšanje. Prezident Hoover si je pridržal odločitev po ratifikaciji primarnega predloga s strani kongresa. Predsednikova neposredna okolica potrjuje, da se posebni komite ukvarja z rešitvijo problema svetovnega gospodarstva.

× Quesnay demantira. Generalni direktor BMP v Baslu demantira vesti nekaterih pariskih listov, po katerih naj bi BMP izvršila revizijo zlatih zalog med posameznimi emisijami zavodov. Upravni odbor banke se sestane 12. t. m., proučil bo sedanji gospodarski položaj v Evropi, nima pa izdelanih še nikakih zadevnih predlogov.

× Gospodarska Unija podunavskih držav. Iz Budimpešte poročajo, da se tamkajšnji odločilni gospodarski krogi prav resno ukvarjajo z načrtom gospodarske unije podunavskih držav, po vzoru nedavnega nemško-francoskega gospodarskega zblizanja. To zblizanje naj bi pozneje doprineslo tudi k ventilaciji raznih visečih političnih nesoglasij.

× Nove zlatne carine na Češkoslovaškem. Nova češkoslovaška carinska odredba na uvoz žitaric izkazuje sledeče spremembe: pšenica neizpremenjeno 25,—, rž nespremenjeno 19,—, ječmen nespremenjeno 36,—, oves 18,— (do sedaj 7,—), moka in mlevski izdelki 53,— (47,—).

× Zlata pariteta italijanske lire. Uradni tečaj italijanske zlate lire velja od 5. t. m. dalje za 100 zlatih lir 372,— papirnatih. Ob stabilizaciji je znašal zakoniti tečaj 366,— lir.

Borzna poročila

dne 8. oktobra 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 8. oktobra. Amsterdam 2258:60 do 2265:44, Bruselj 785:39—787:75, Curih 1098:45 do 1101:75, London 212:96—220:46, New York 5591:01—5608:01, Pariz 220:79—221:45, Praga 165:86—166:36, Trst 284:12—290:12.

Zagreb, 8. oktobra. Amsterdam 2256:60 do 2263:44, Bruselj 785:39—787:75, London 212:96 do 213:78, Milan 284:12—285:02, New York kabel 55:9101—56:0801, New York ček 56:0201—56:1901, Pariz 220:79—221:45, Praga 165:86—166:36, Zürich 1098:45—1101:75.

Beograd, 8. oktobra. Amsterdam 2258:60 do 2264:44, Bruselj 785:39—787:75, Curih 1098:45 do 1101:75, London 212:96—220:46, Milan 284:12 do 290:12, New York 5591:01—5608:01, Pariz 220:79—221:45, Praga 165:86—166:36.

Dunaj, 8. oktobra. Amsterdam 2260:60, Bruselj 99:35, Bukarešta 4:27, London 27:75, Madrid 64:30, Milan 36:45, New York 709:95, Pariz 28:05, Praga 21:035, Solija 5:1445, Stockholm 165:70, Kopenhagen 157:70, Varšava 79:53, Curih 139:35.

Curih, 8. oktobra. Pariz 20:10, London 19:50, New York 509:87, Bruselj 71:15, Milan 26:15, Madrid 45:75, Amsterdam 205:50, Berlin 118, Stockholm 118, Oslo 114, Kopenhagen 114, Sofija 3:70, Praga 15:10, Varšava 57:10, Budimpešta 90:025.

Vrednostni papirji

Zagreb, 8. oktobra. Drž. papirji: 7% inv. pos. 63—66 (65), vojna škoda ar. 299 bl., kasa 298 bl. (298), 305—315, 4% agr. obv. 40 bl., 7% Bler 54—56 (54—56), 8% Bler ar. 57—58 (58), kasa 57—58 (57—50), 7% pos. hipot. b. 64 do 70, 6% begl. 43—50—46. — Banke: Poljed. 46—47, Kredit. 121—126, Hrvatska 50 d., Pra-

štediona 957:50—965 (957:50), Union 135 bl., Obrtna 36 d., Srpska 187—188, Zem. 110—113, Ljublj. kred. 115—118, Medjunarodna 68 d., Slav. 20—25, Danica 60 bl., Pivo Sarajevo 190 blago. — Industrija: Sečarana Osijek 160 do 170, Trboveljska 190—200, Slavonija 200 bl., Veveče 110—115, Drava 185 d., Brod vagon 55 blago, Ragusa 290 bl., Jadranska 410 bl., Oceanija 190 bl.

Dunaj, 8. oktobra. d. Na dunajskem valutnem trgu v prostem prometu je bil dolar zopet zelo nestalen. V popoldanskih urah je notiral 830 do 840, kesneje zvečer pa 800. Od drugih valut so trgovali z nemško marko po 180, s funtom po 31 do 32, s češkoslovaško krono po 24 do 24 1/2 in s francoskim frankom po 33. Na prostem trgu z delnicami je bilo razpoloženje trdno.

Zitna tržišča

Novi Sad, 8. oktobra. Pšenica: sremska 78 kg 2% 225 zaklj. — Fižol: bački in sremski beli 2% 185—190. — Tendence: neizpremenjena. — Promet: 38 vagonov.

Budimpešta, 8. oktobra. Tendence čvrsta. Promet: sreden. Pšenica: dec. 9:75 (9:84—9:87), marc 10:75—11 (10:98—11). — Rž: marc 10:90 do 11:05 (11:02—11:03). — Koruza: maj 12:75 do 12:90 (12:90—12:95).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendence neizpremenjena mlačna, promet: 1 vagon bukovine, brestovine in jelovine.

Sport

DRŽAVNO PRVENSTVO

Radi balkanijade je bilo državno prvenstvo za teden dni preloženo in se nadaljuje v nedeljo 11. t. m. Odigralo se bo kompletno kolo, na svojih tleh v Sabcu bo imela Mačva v gostih BSP. Favorit je beograjski klub, vendar priča slučaj Hajduka, da so »Urugvajci« doma nevarni nasprotnik.

Mojster z morja Hajduk bo potoval v Zagreb, kjer se bo srečal z Gradjskim. Izid je negotov.

Drugi zastopnik Zagreba Concordija potuje na vroča sarajevska tla. Sašk ni brez šans.

NADALJEVANJE PODSAVEZNEGA PRVENSTVA

V nedeljo se vršita v ligi dve tekmi. V Mariboru bo lokalni derby med Mariborom in Zeleničarji. Z ozirom na dobro formo prvo imenovanega ni računati na presenečenja, vendar bo imel Maribor težak posel.

V Ljubljani bo odigrala Ilirija svojo poslednjo tekmo jesenskega prvenstva. Njen nasprotnik Svoboda je pokazal sicer znaten napredek, vendar ni računati na zmago.

V ljubljanskem prvem razredu sta na sporedu tekmi rezervna Ilirije in Svobode ter tekma Hermes : Jadran.

V drugem razredu se bodo igrale naslednje tekme: Reka : Disk, Javornik : Svoboda (VIČ) in Grafika : Slovan.

Razpis cross-country teka za smučarje SK Ilirije

SK Ilirija razpisuje za verificirane člane svoje smučarske sekcije interni kondicijski cross-country tek, ki se vrši v nedeljo, dne 18. t. m. Tekmuje se v dveh kategorijah in sicer:

Seniorji: Start na igrišču SK Ilirije, obrat pri cervki na Rožniku, kjer je kontrola. Cilj na igrišču Ilirije. Dolžina proge približno 6 km.

Juniorji: Start na igrišču Ilirije, obrat pri Tivoljskem gradu, kjer je kontrola, cilj je zopet na igrišču Ilirije, proga približno 2 km.

Progo izbira vsak tekmovalce poljubno, vendar mora pasirati kontrolo pri obratu.

Prvoplasirani v vsaki skupini prejme kot darilo smuč, drugoplasirani pa palce. Vsa darila je poklonila sportna trgovina »Alpina«.

Start točno ob 10. uri dopoldne.

Prijave sprejema do 17. t. m. g., Mahkovec Alojzij, kavarna Evropa, odnosno oskrbnik nogometnega igrišča.

Ljubljanski zimsko-sportni podsavez ima danes v petek ob 20. uri zelo važno sejo v damski sobi kavarne Emona. Udeležba obvezna. — Tajnik I.

Radio

Ljubljana, petek, 9. oktobra. 11.30 Solski radio: Uvod v praktične vaje o pravilni izgovorjavi slovensčine. 12.15 Plošče. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Salonski kvintet. 18.00 dr. Lovro Sužnik: Francoščina. 18.30 Gdč. Humek: O vegetarijanski prehrani. 19.30 Knežević Moralna moč sokolstva. 20.00 dr. O. Reja. Vsporn na Mt. Blanc. 20.30 Prenos iz Beograda. 22.30 Čas, vesti, napoved programa za naslednji dan.

Beograd, petek, 9. oktobra. 12.05 Radio orkester. 13.35 Dnevne vesti. 15.30 Plošče. 16.00 Plošče. 17.00 Narodne melodije. 17.30 Slagerji. 18.00 Popoldanski koncert. 20.00 Sokolsko predavanje. 20.30 Zivljenje in smrt Enrica Caruso. 22.30 Dnevne in sportne vesti. 22.50 Radio orkester.

Za jugoslovanski patent št. 3807 od 1. junija 1925 na: „POSTOPEK

ZA POVEČANJE OBRATNE VARNOSTI ARMATUR ZA VISOKOTLAKOVNE PARNE NAPRAVE“ (Verfahren zur Erhöhung der Betriebssicherheit von Armaturen für Hochdruck-Dampfanlagen“) se iščejo kupci ali odjemalci licenc. Cenjene ponudbe na:

Ing. Milan Šuklje, Ljubljana, Beethovnova ul. 2

Makulturni papir

se poceni proda
Na razpolago večja količina
Naslov nove uprava Jugoslovana

Zagreb, petek, 9. oktobra. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Kvartet. 18.30 Novice. 19.45 Kulturne in društvene vesti. 20.00 Beograd. 22.30 Novice in vreme. 22.40 Lahka glasba.

Praga, petek, 9. oktobra. 17.05 Kvartet. 19.20 Poljudni večer. 20.25 Religiozno petje. 21.00 Večerni koncert. 22.20 Plošče.

Ljubljana, sobota, 10. oktobra. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče. 17.30 Salonski kvintet. 18.30 B. Hrovat: Poslanstvo kulturnega filma. 19.00 Ga. Orthaber: Angleščina. 19.30 Bogo Pleničar: Sah. 20.00 Spoznavanje blaga v specerijski in manufakturni stroki. 20.30 Sušaški večer — Prenos s Sušaka s sodelovanjem pevskega društva »Jek« (govora mest. župana in župnika). 22.15 Salonski kvintet. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Beograd, sobota, 10. oktobra. 11.05 Plošče. 12.05 Radio orkester. 13.35 Dnevne vesti. 16.00 Koncert. 17.00 Narodne pesmi. 17.30 Radio orkester. 19.30 Predavanje. 20.00 Violinski koncert. 20.30 Prenos s Sušaka. 22.00 Dnevne vesti. 22.20 Sprehodi po Evropi.

Zagreb, sobota, 10. oktobra. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Radio orkester. 18.30 Novice. 20.15 Kulturne in društvene vesti. 20.30 Prenos iz Sušaka. 22.00 Novice in vreme. 22.10 Plesna glasba.

Praga, sobota, 10. oktobra. 12.35 Bratislava. 14.10 Plošče. 15.00 Brno. 19.05 Instrumentalni koncert. 20.20 Kitare. 21.00 Večerni koncert iz palače Lucern. 22.25 Moravska Ostrava.

Dolenske Toplice

Trgatev, ki je bila letos zelo obilna in se je vršila v najlepšem jesenskem vremenu, je končana. Lepi pridelek je spravljen in vinogradnik ima polno veselega dela s pretakanjem. Ravno v pravem in primernem času je preteklo nedeljo priredil banovinski kmet, uradnik pri sreškem načelnstvu v Novem mestu v Toplicah predavanja o spravlanju in čiščenju vinskega kakor tudi sadnega mošta. Predavanja se je sicer udeležilo lepo število vinogradnikov.

Gasilno društvo v Toplicah je zadnje nedeljo priredilo veselico z »vinsko trgatvijo« v kopalniški restavraciji. Viničarji in viničarice so v narodnih nošah privabile lepo število obiskovalcev na prireditve, ki se je prav lepo izvršila in tudi društveni blagajni prinesla za sedanje težke čase lep dohodek.

Dne 4. oktobra se je vršila v Novem mestu župna telovadna tekma prostih vaj, vaj na orodju in tudi lahke atletike. Tukajšnje sokolsko društvo se je udeležilo tekme z vrsto 5 članov, večinoma samih začetnih telovadcev. Od 12. do 24. oktobra se bo vršil društveni prednjački tečaj v Toplicah za domače sokolsko društvo ter sosednje društvo Straža-Valta vas. Vodila ga bo sestra, ki je v juniju dovršila savezno prednjačko šolo in je sedaj pol leta dodeljena župi, da organizira društvene vadijske tečaje. Društvo si je tudi zahtevalo za bližnji zimsko sezono prosvetno delo, ki ga namerava točno izvršiti za članstvo, naraščaj in deco.

Mali oglasi

Oglasi socialne in posredovalne vsebine: beseda 50 par. Najmanj Din 5—, Oglasi reklamne in »rgovskega značaja: najmanj Din 10— (do 10 besed). Vsaka nadaljna beseda 50 par. Za pismene odgovore priložite znakmo.

Sobo

čisto in svetlo s posebnim vzhodom išče ves dan odsotna gospodična. Ponudbe na upravo pod šifro: „Svetla“.

Krojaškega

vajenca, poštenega kmetskega fanta, spejmem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Alojzij Šimnovc, krojaški mojster, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 35.

UNIFORME

vseh vrst izdeluje, vse uniformne potrebščine in dežne plašče v zalogi Simon Klimanek, Ljubljana, Selenburgova ul. 6. 2198

Gospodična

zmožna vseh pisarniških del z večletno prakso, išče mesta. Sprejme tudi izvep Ljubljane. Cenjene ponudbe na upravo lista pod šifro: „Vestna“.

Nogavice, rokavice, volna in bombaž

sajceneje in v velik izbi pri KARL PRELOG Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg.

Vsled smrti

oddam ženski šivalni stroj, nerabljen, na katerega sem plačala že 600 Din na račun in ne zahtevam povračila. Garancija 30 let. Daljno plačevanje Din 150— mesečno. Naslov v upravi lista pod »Ugodnost“ 2149

Odda se

dosmrtno stanovanje upokojencu ali upokojenki. Naslov v upravi.

Prodajalec časopisa

iščemo za dnevno in večerno prodajo. Nudimo poleg tega še postranski zaslužek. Reflektiramo v prvi vrsti na železniške ali poštne upokojence. Zglasti se je v upravi Jugoslovana.

Gledališče

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

Drama
Začetek ob 20. uri zvečer
Petek, 9. oktobra: Pritličje in prvo nadstropje.
Red A.
Sobota, 10. oktobra: Takšna je prava. Red C.

Opera
Začetek ob 20. uri zvečer.
Petek, 9. oktobra: Zaprto.
Sobota, 10. oktobra: Viktorija in njen huzar, opereta. Premijera. Izven.

Prva repriza veseloigre »Takšna je prava«, ki je pri premijeri prav dobro zabavala navzoče občinstvo, bo v soboto 10. t. m. za red C. Režija je prof. Sestova.

Naša drama ponovi drevi Nestrojevo burko »Pritličje in prvo nadstropje« za red A. Burka je tipično Nestrojevo delo z vsemi lastnostmi podobnih del, katerih glavni namen je zabavati občinstvo.

»Viktorija in njen huzar« je naslov opereti, ki si je v lanski sezoni osvojila vso Evropo. Izvrstna glasba, ki je postala takoj po premijeri popularna, kakor tudi vsebina, sta ji zagotovili trajen velik uspeh. Orkester je napisan silno barvito, zveni naravnost odlično ter je poln najlepših domislekov. Vsebinsko opereta pa je silno raznolika. Njeni junaki morajo prepotovati skoraj pol zemeljske oble. Predigra se vrši v Sibiriji. Prvo dejanje na Japonskem. Drugo v Petrogradu, a tretje na Madžarskem. Premijera »Viktorije« bo v naši operi v soboto 10. t. m. Predprodaja vstopnic pri dnevnih blagajni. Predstava se vrši izven abonmaja.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Začetek ob 20. uri.

Petek, 9. oktobra. Zaprto.
Sobota, 10. oktobra: »Volpone«. Abonma A.
Nedelja, 11. oktobra: »Mayerling«.

Sokolstvo

† Brat Branko Palčič

V Zagrebu je umrl v najlepši moški dobi širim naše domovine znani in nadvse poštovani brat Branko Palčič, dobavitelj sokolskih potrebščin Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. Pokojni brat Branko Palčič je bil rojen v Sisku 13. julija 1885. Že kot deček se je živo zanimal za Sokolstvo, ter s svojim vzornim sokolovanjem kmalu postal prednjak Hrvatskega Sokola v Sisku. Bil je izvrsten telovadec in tekmovalac, kar je dokazal na I. hrvatskem vsesokolskem zletu v Zagrebu leta 1906 in leto dni kasneje na V. vsesokolskem zletu v Pragi, kjer je dosegel veliko diplom. S prihodom v Zagreb se je ves posvetil Sokolstvu, dasi preobložen s svojim poklicem, se je vendar leta 1908 vpisal v prednjaško šolo ČOS, kjer si je pridobil velikih znanosti zlasti v tehniškem pogledu. Po dovršeni šoli ČOS je odšel kot učitelj telovadbe v Kijev, kjer je ostal do leta 1910, nakar se je vrnil v domovino in postal učitelj telovadbe na gimnaziji v Splitu.

Zivljenje v Pragi, Kijevu, Splitu, Zadru in borba za hrvatstvo proti italijanstvu sta vzgojili brata Branka ne samo za idejo hrvatstva, marveč tudi za idejo jugoslovanstva in slovanstva. Leta 1911 si je v Zagrebu zopet priboril pri tekmah častno mesto. Naslednje leto je otvoril samostojno delavnico za sokolske potrebščine, ki jo je vzorno vodil do svoje prerane smrti. Brat Branko kot Sokol in Slovan je bil vedno v prvih vrstah jugoslovanskega Sokolstva, v najtežjih časih, ki so prišli nad Sokolstvo, ni klonil, ostal je zvest Tyrševi sokolski ideji. Po vojni je posvetil vse svoje delovanje Sokolskemu društvu Zagreb I., kjer je bil član prednjaškega zbora, upravnega odbora, namestnik načelnika bivšega JSS itd. Ceneč zasluge brata Branka ga je Nj. Vel. kralj odlikoval z redom Sv. Save IV. vrste. Sokolsko je živel, deloval in umrl. V svojih zadnjih izdihljajih je govoril le o Sokolstvu.

Brat Branko, ko zapuščas svoje brate in sestre ter odhajaš tja, odkoder ni več povratka, sprejmi od nas globoko zahvalo za svoje veliko sokolsko delo. Tvoj spomin pa bo ostal med nami trajen in nepozaben. Večna Ti slava, lahka Ti jugoslovanska zemlja.

Prvi nastop Sokola v Limbušu

Mlado Sokolsko društvo v Limbušu je privedilo preteklo nedeljo svoj prvi javni nastop, ki je prav lepo uspel. Ob 14. je šla skozi vas, ki je bila vsa v zastavah, sokolska povorka z vojaško godbo, burno pozdravljena in obsuta z rožami od številnega občinstva. Po prihodu na telovadišče je zbrano Sokolstvo in številno občinstvo v lepem nagovoru pozdravil starosta brat Robič. V kratkem nagovoru je orisal delo in naloge Sokolstva na naši severni meji. Po govoru brata staroste se je pričel javni nastop, ki ga je otvoril moški naraščaj s prostimi vajami za IX. vsesokolski zlet v Pragi, nakar so zelo dobro nastopile s prostimi vajami naraščajnice iz Studencev. Sokolska deca iz Limbuša je nastopila z vajami z zastavicami in igrami, nakar so zelo skladno izvedli skupinske vaje člani domačega Sokola. Nato se je vršila tekma v »Odbojki« med člani iz Studencev in limbuškimi naraščajem. Tekma je potekla zelo živahno in v prvem polčasu je bil naraščaj v premoči in zmagal nad člani, v drugem polčasu pa so člani prešli v ofenzivo in premagali naraščaj. Tekmi je občinstvo sledilo zelo pazno in živahno vzpodbujalo igralce. Pri orodni telovadbi je nastopila vzorna vrsta iz Studencev na bradlji ter žela za svoje mojstrsko izvedene vaje burno pohvalo občinstva. Prvi nastop je vsestransko uspel, za kar gre zahvala pridnemu prednjaškemu zboru in vsem sodelujočemu članstvu. Želimo mlademu Sokolu še mnogo lepih uspehov na naši severni meji. Zdravo!



Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

VI. No. 45/36.

Pregled nalezljivih boleznih v Dravski banovini

od 15. septembra do 21. septembra 1931.

Po naredbi ministrstva za narodno zdravje S. br. 4948 z dne 21. marca 1930.

S rez	Ostali	Na novo oboleli	Ozdraveli	Umrli	Ostanejo v oskrbi
Skupina tifuznih boleznih.					
Brežice	4	1	—	—	5
Celje	1	1	—	—	1
Črnomelj	1	—	—	—	1
Dolnja Lendava	2	1	—	—	3
Gornji grad	3	1	—	—	3
Kranj	3	—	—	—	3
Konjice	4	—	—	—	4
Krško	3	—	—	—	3
Litija	1	1	—	—	2
Logatec	5	—	—	—	5
Ljubljana (srez)	5	1	—	—	6
Ljubljana (mesto)	6	1	—	—	7
Ljutomer	4	—	—	—	4
Novo mesto	2	—	—	—	2
Prevalje	3	—	—	—	3
Slovenjgradec	1	—	—	—	1
Smrje pri Jelšah	1	—	—	—	1
Skupaj	49	7	3	—	53

S rez	Ostali	Na novo oboleli	Ozdraveli	Umrli	Ostanejo v oskrbi
Griza. — Dysenteria.					
Črnomelj	5	—	—	—	5
Dolnja Lendava	10	3	3	—	10
Kamnik	1	—	—	—	1
Kočevo	6	1	—	1	6
Litija	—	1	—	—	1
Ljubljana (srez)	1	—	—	—	1
Ljubljana (mesto)	1	2	—	—	3
Metlika	2	—	—	—	2
Murska Sobota	1	3	1	—	3
Novo mesto	1	—	—	—	1
Prevalje	4	—	—	—	4
Ptuj	2	—	—	—	2
Skupaj	35	11	7	2	37

S rez	Ostali	Na novo oboleli	Ozdraveli	Umrli	Ostanejo v oskrbi
Skrlatinka. — Scarlatina.					
Brežice	2	1	—	—	3
Celje	2	2	—	—	4
Celje (mesto)	1	—	—	—	1
Črnomelj	4	—	—	—	4
Dolnja Lendava	1	—	—	—	1
Kamnik	3	1	—	—	4
Kranj	1	—	—	—	1
Kočevo	1	—	—	—	1
Krško	—	1	—	—	1
Litija	1	—	—	—	1
Logatec	1	—	—	—	1
Ljubljana (srez)	8	2	3	—	7
Ljubljana (mesto)	12	1	1	—	12
Ljutomer	2	—	—	—	2
Maribor desni breg	2	—	—	—	2
Maribor (mesto)	1	—	—	—	1
Murska Sobota	1	—	—	—	1
Prevalje	1	—	—	—	1
Radovljica	19	—	5	—	14
Skupaj	63	8	10	—	61

S rez	Ostali	Na novo oboleli	Ozdraveli	Umrli	Ostanejo v oskrbi
Davica. — Diphteria et Croup.					
Brežice	1	2	2	—	1
Celje	4	2	1	—	5
Celje (mesto)	—	1	—	—	1
Gornji grad	1	—	—	—	1
Kranj	5	—	3	1	1
Kočevo	1	1	1	1	1
Krško	1	6	—	—	7
Laško	1	—	—	—	1
Litija	16	3	10	—	9
Logatec	3	5	4	—	4
Ljubljana (srez)	16	4	2	—	18
Ljubljana (mesto)	8	3	1	—	10
Ljutomer	—	1	—	—	1
Maribor desni breg	10	—	5	—	5
Maribor levi breg	11	—	2	—	9
Maribor (mesto)	4	—	2	—	2
Murska Sobota	5	3	1	3	4
Novo mesto	8	3	6	—	5
Prevalje	6	2	—	—	8
Ptuj	4	—	2	—	2
Radovljica	3	—	—	—	3
Smrje pri Jelšah	7	2	6	1	2
Skupaj	110	37	50	5	92

S rez	Ostali	Na novo oboleli	Ozdraveli	Umrli	Ostanejo v oskrbi
Nalezljivo vnetje možganov. — Meningitis cerebrospinalis epidemica.					
Smrje pri Jelšah	1	—	—	—	1
Skupaj	1	—	—	—	1

S rez	Ostali	Na novo oboleli	Ozdraveli	Umrli	Ostanejo v oskrbi
Dušljivi kašelj. — Pertussis.					
Ptuj	18	4	7	—	15
Ptuj (mesto)	1	—	—	—	1
Skupaj	19	4	7	—	15

S rez	Ostali	Na novo oboleli	Ozdraveli	Umrli	Ostanejo v oskrbi
Sen. — Erysipelas.					
Brežice	—	1	—	—	1
Celje	—	1	1	—	—
Kranj	2	—	1	—	1
Kočevo	1	1	—	—	3
Litija	—	1	—	—	1
Logatec	1	—	1	—	—
Ljubljana (mesto)	3	—	—	—	3
Maribor desni breg	1	—	—	—	1
Maribor levi breg	1	—	1	—	—
Maribor (mesto)	1	—	—	—	1
Novo mesto	2	—	—	—	2
Prevalje	1	—	1	—	—
Ptuj	1	1	—	—	2
Radovljica	—	1	—	—	1
Slovenjgradec	—	1	—	—	1
Smrje pri Jelšah	1	1	—	—	2
Skupaj	15	7	6	—	16
Krčevita odrevenelost. — Tetanus.					
Kranj	1	—	—	—	1
Ljubljana (srez)	1	—	1	—	—
Skupaj	2	—	1	—	1
Vraničn. prisad. — Anthrax.					
Brežice	—	1	—	—	1
Skupaj	—	1	—	—	1
tročniška vročica — Sepsis puerperalis					
Novo mesto	2	—	—	—	1
Skupaj	2	—	—	—	1

Ljubljana, dne 24. septembra 1931.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Preds. 282—4/31—2. 2796—3—2

Razpis.

Pri okrožnem sodišču v Mariboru se odda mesto pisarniškega uradnika.

Prosilci morajo izkazati, da so položili I. pismeni izpit, predpisan za službo v sodni pisarni.

Lastnoročno spisane, s potrebnimi listinami glede pogojev po § 3 ur. zak. opremljene in pravilno kolekovane prošnje naj se vložijo po službeni poti

do 20. novembra 1931

pri podpisnem predsedništvu.

Predsedništvo okrožnega sodišča v Mariboru,

dne 6. oktobra 1931.

Oklic, s katerim se sklicujejo zapuščinski upniki

Leben Marije roj. Fekonja, gostilničarke v Mariboru, Pristan 1, je umrla dne 4. septembra 1931.

Vsi, ki imajo kakšno terjatev do zapuščine, se pozivajo, da napovedo svojo terjatev pri tem sodišču dne 31. oktobra 1931. ob devetih v sobi št. 6 ustmeno ali pa do tega dne pismeno; sicer ne bi imeli upniki, ki niso zavarovani z zastavno pravico, nikake nadaljnje pravice do te zapuščine, ako bi vsled plačila napovedanih terjatev pošla.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. V., dne 2. oktobra 1931.

A V 536/31—9. 2809

Oklic, s katerim se sklicujejo zapuščinski upniki.

Planinšek Mihael, posestnik v Rodnem vrhu št. 18, je umrl dne 15. aprila 1931.

Vsi, ki imajo kakšno terjatev do zapuščine, se pozivajo, da napovedo in dokažejo svoje terjatev pri tem sodišču dne 4. novembra 1931. ob desetih v sobi št. 13 ustmeno ali pa do tega dne pismeno; sicer ne bi imeli upniki, ki niso zavarovani z zastavno pravico, nikake nadaljnje pravice do te zapuščine, če bi vsled plačila napovedanih terjatev pošla.

Okrajno sodišče v Ptuj, odd. VII., dne 3. oktobra 1931.

E 369/31—20. 2805

Dražbeni oklic

Dne 24. oktobra 1931. ob desetih bo na licu mesta Jesenicah (Sava 25) dražba nepremičnin:

I. zemljiška knjiga Jesenice, vl. št. 113: 1.) parc. št. 160 hiša št. 25 na Savi z gospodarskim poslopjem in dvoriščem, cenilna vrednost Din 367.550, najmanjši ponudek Din 183.775; 2.) parc. št. 159/2 travnik, 443/1 gozd, 444/21 gozd, 794/6 gozd, vse v k. o. Jesenice, in parc. št. 193/119 gozd v k. o. Hrušica ter srenjske 207.233—, najmanjši ponudek Din 138.155 pravice, razen srenjskih pravic pri vložni št. 284 k. o. Jesenice, cenjeno skupaj Din 207.233—, najmanjši ponudek Din 183.155—;

II. vl. št. 114 k. o. Jesenice: parc. št. 163/1 travnik in 795/11 gozd, cenilna vrednost Din 105.452-80, najmanjši ponudek Din 70.302—;

III. vl. št. 150 k. o. Jesenice: vložna št. 737/2 njiva, 738/1 travnik, 329/1 gozd, cenjene Din 63.618, najmanjši ponudek Din 42.412—;

IV. vl. št. 159 k. o. Jesenice: parc. št. 743 travnik, cenjen Din 7.560—, najmanjši ponudek Din 5.040—;

V. vl. št. 281 k. o. Jesenice: parc. št. 739 njiva in 740 travnik, s kozolcem na parc. 739 in isto na parceli 740, cenjeni Din 14.470—, najmanjši ponudek Din 9.648—;

VI. vl. št. 308 k. o. Jesenice: parc. št. 396/1 travnik, cenjen Din 23-25, najmanjši ponudek Din 16—;

VII. vl. št. 422 k. o. Jesenice: parc. št. 441/8 gozd cenjen Din 1.644-40, najmanjši ponudek Din 1.097—;

VIII. vl. št. 446 k. o. Jesenice: parc. št. 875/2 rampa cenjena Din 11.165—, najmanjši ponudek Din 7.444—;

IX. vl. št. 513 k. o. Jesenice: parc. št. 796/47 gozd, cenjen Din 43-20, najmanjši ponudek Din 29—;

X. vl. št. 579 k. o. Jesenice: parc. št. 325/12 gozd cenjen Din 1.515—, najmanjši ponudek Din 1.010—;

XI. žaga na Savi s pritliklinami, ležeča deloma na parc. št. 157 (iz vl. št. 113), deloma na parc. št. 742/2 (iz vložne št. 159) in deloma na parc

Al Jennings:

Pesnik in bandit

Kakšne tri mesece po umoru Jima Stantona sem zadnjikrat potoval skozi tesne, globoke gorske so-teske. Po tistem me je moj oče našel v položaju, ki je bil zame nadvse sramoten in mučen.

Ben, prebrisani, prevejani vsevedež na »Trhli Z«, me je spemljajal na mojem zadnjem potovanju. Bil je neke vrste tekač na farmi. Naš starinski kriti voz sva imela obložen s kakšnimi šest sto angleškimi funti. Ben je vpregal konje. Bila sva pripravljena na odhod.

Pri trgovcu me je neki mlad človek hotel nekaj dražiti.

— No, pritlikavec, ti hudiček mali, kje so pa tebe pobrali?

Zdaj sem hotel pokazati, kdo sem. Na farmi 101 so me ljudje zmirom potiskali ob stran. Jim me je zmirom odrinil, kadar je šlo za whisky. Zdaj, sem si mislil, zdaj je prišel čas, da se uveljavim.

Krčma je bila zamazana španska ilovnata koliba. En sam prostor, ki ga je polnil kisel vonj po alkoholu in pa zelene muhe. Par Mehikancev se je leno presedalo tam in kockalo. Kovboji so na biljardu igrali pool. Stopil sem k točilnici in naročil kozarec whiskyja, potem še enega in še enega. Prvikrat v svojem življenju sem pil več kakor en kozarec. Takoj mi je stopil v glavo. Samo da bi opozoril nase, samo

da bi jim pokazal, da sem tu, sem sestrelil tri steklenice s police nad točilnico. Veliko ogledalo se je s silnim truščem zrušilo s stene. Tedaj sem popolnoma izgubil glavo in sem začel kar tako divje streljati po sobi. Mehikancev se je polotil strah in začeli so se umikati k zadnjim vratom. Eden izmed kovbojev je z biljardno palico ravno počez zavrnil vrata, tako da se je vsa družba začela gnesti ob njih. Jaz sem se začel majati in sem jim kar tako spustil nekaj strelcev pod noge.

Nekdo je dvakrat sprožil proti meni, krogli sta se mi rahlo dotaknili kože na tilniku. Okrenil sem se. Prostor je bil zavil v sive oblake dima, od whiskyja sem se gugal, toda skozi dim sem videl, kako je lastnik krčme meril naravnost na mojo glavo. Še dva strela sta me zgrešila. Tedaj sem mu ustrelil naravnost v obraz. Zrušil se je.

To me je stregnilo. Namenil sem se proti vratom. Truma domačinov je kričala okrog mene. Moj šest-cestni revolver je bil prazen. Ko sem prišel na cesto, me je nekdo s kopitom puške udaril po glavi. V ječi sem se zavedel.

Zakaj sem tu, nisem vedel. Ničesar se nisem mogel domisliti, samo strahotno moro sem čutil v svoji glavi. Potem so mi pripovedovali, da sem nekega človeka ubil, in so me vpraševali, ali imam kje kaj prijateljev. »Piščec« je bil edini človek na farmi, ki sem ga lahko prosil za kakšno uslugo. Znal je boksat kakor nihče drug in je prišel, da me bo v boju zoper ves kraj izvelkel iz pasti. Zatržno sem bil prepričan, da me bo kakorkoli otel.

Moja ječa je bila osemkrat deset čevljev velika lesena celica. Šest tednov so me držali tam zaprtega in Mehikanec Peter je bil moja straža. Povečini je sedel zunaj pred omrežjem in mi z živo besedo slikal, kako bom usmrčen. Spuščal se je v najmanjše podrobnosti. Vsako jutro me je obesil na nov način. Toda bil je dober človek in po prvem tednu sva postala prijatelja. Peter je bil do tujcev zaprt, kakor zna biti samo Mehikanec, prijateljem pa je znal biti zvest kakor pes.

Prav tako malo bi jih bila pekla vest, če bi me bili obesili, kakor če bi bili utopili nadležno mačko. Toda niso me sovražili morda zaradi tega, ker sem izvršil umor. Človeško življenje je bilo v deželi govejih pastirjev zelo revne cene.

Nekega jutra je Peter pomolil glavo skozi mrežo. Njegovi dolgi, rumeni zobje so se svetili. — Tvoj oče je prišel, je dejal.

Presunilo me je nekaj kakor blisk. Mislil sem, da se Peter spet šali z menoj. Pa je rekel še enkrat: — Tvoj oče, veliki mož, je prišel.

Rajši bi bil videl, da bi me odpeljali na vešala. Tista podoba, kako je ležal pred vrati Shrieberjeve prodajalne, je bila v meni, kakor da se mi je bila vžgala v možgane. Pa vendar sem se spominjal tudi vseh sto in sto prijaznosti, ki mi jih je bil kdaj storil, in te prijaznosti so izravnale zadnji strašni vtis. Nisem maral, da bi me bil našel tu v tej luknji, takole zastraženega po Mehikancu. Takrat mi je bilo prvokrat žal cele stvari.

Staro obzidje Jeruzalema

Delavci, ki popravljajo starorimske kanale v Jeruzalemu, so našli pri kopanju na ogromne skale, ki so ležale v vrsti približno 20 metrov na dolgo, pod zemljo pa 9 metrov globoko. Učenjaki menijo, da gre tu za staro jeruzalemsko obzidje, ki so ga zgradili kakih 200 let pred Kristusom. Ta najdba bo omogočila učenjakom, da bodo naredili točen načrt starega Jeruzalema.

Vsakdanje napake

V »Prager Tagblatt«-u beremo: »Anarhija v našem vsakdanjem vedenju je silno napredovala, prav tako kakor v politiki in v gospodarstvu ali pa še bolje. Ljudje mislijo, da se smejo vesti povsod in vedno le tako, kakor je njim prav. Oni mislijo, da s tem imponirajo, in da jih bodo imeli drugi za svetovno olikane gospode ali pa za zapeljive ženske, ker ne upoštevajo običajnega lepega vedenja; s preziranjem lepega vedenja pa se delajo taki predrzneži samo smešne. Danes začenja namreč svet zopet pripisovati lepemu vedenju, taktosti in dobri vzgoji prav veliko vrednost.

V kavarnah n. pr. opazuješ lahko vsak dan dosti vsakdanjih napak. Nihče nikomur ne zameri, če si v kavarni zapali smodko ali cigareto za svojo zabavo in zato polagajo na mizice tudi pepelnike. Pepelnika pa kar nihče ne vidi. Ljudje otresajo pepel na podstavke škodelic in kozarcev... Ta nesnaga pa učinkuje tako kakor slabo zlikane hlače, ali pa umazan ovrtnik. Otroke, ki se tako obnašajo, matj okrega.

Pametni in dobro vzgojeni ljudje nimajo navade v gledališču med predstavo odvijati zavojčkov, kamor so si zavili košček mesa in kruha. Znak dobre vzgoje pa ravnatoko ni jemati bonbone iz šumečih škrcniceljev. Tak šum ti spridi najlepšo godbo. Ravno tako ni lepo, če prideš v gledališče ali na kakšno drugo prireditvev prepozno.

In doma? Vsakdanje napake izpreminjajo dom v pravi pekel. Ali je to lepo in prijetno, če oče do dveh po polnoči mrevari svoj radio? Ali je lepo, če domače deklet razsaja in razbija dan in noč po klavirju brez vsakega najmanjšega ozira na ušesa sosedov? Ali je lepo, če gospodinja otresa drobtine na prt skozi okno na mimoidoče ljudi? Tudi to ni v redu,

če se kdo vsede k zajtrku slabo oblečen. Na- pačno je namreč mizo lepo pogrniti in lepo pripraviti le takrat, če pridejo gostje. Red v tem oziru bi morali poznati ljudje že zaradi otrok!

22 let stara — 14 krat zaročena

V neko zastavljalnico v Lipskem je prinesla te dni mlada gledališka igralka 14 prstanov zastavit. Cenilec pa je začel domnevali, da utegnejo biti prstani ukradeni in je poklical v zastavljalnico stražnika, ki je odpeljal gledališko igralko na policijski urad. Uradniku pa je igralka dokazala z datumi, ki so bili vezani v prstane, da so prstani sami zaročni prstani. Igralka, ki je stara komaj 22 let, je shranila za čas sile in potrebe kar 14 zaročnih prstanov...

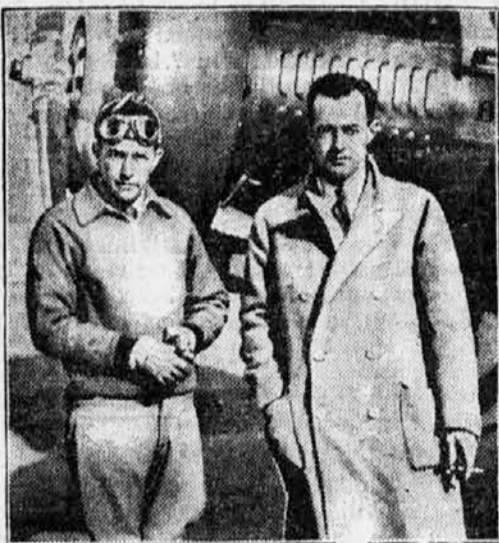
Svobodne Kitajke

Na Kitajskem je kljub modernemu napredku še vedno zelo ukoreninjena navada, da nosijo ženske zvezane noge, da dobijo pristno »kitajsko« obliko. Deklice, ki so jim noge zvezali, so našli v mestu Doiren v Mandžuriji 72.842, komaj 17.000 deklet pa hodi okrog nezvezanih nog. Upajo pa, da bo ta navada polagoma izginila.

Tudi vlada je izdala naredbo, po kateri je vezanje nog, prepovedano; poleg tega pa so ustanovili še »društvo za ohranitev naravnih nog«, ki skrbi, da rastejo ženskam noge tako kakor jih je dala narava. Kdor pa se ne pokori, mora plačati 10 dolarjev globe.

Moka za hostije

Češka vlada je nedavno izdala naredbo o mešanju moke; čiste pšenične moke po tej naredbi ne sme nihče prodajati. Ta naredba pa je neprijetno zadela cerkve in samostane, ker je za izdelovanje hostij dovoljena le čisto pšenična moka. Skofijiški ordinarijat v Kraljevem Gradcu je opozoril vsled tega vse cerkve in samostane v svojem okolišu, naj si nabavijo za izdelovanje hostij le čisto pšenično moko, sicer bodo sami odgovorni za neveljavnost hostij. Škof dr. Kašpan je namreč ugotovil pri svojih uradnih pregledih, da izdelujejo ponekod hostije tudi iz kupljene moke, ki je pa mešana, in je odredil, da s hostijami iz kupljene moke duhovniki ne smejo obhajati ljudi.



Rekordni let preko Tihega oceana
Ameriška letalca Poughorn in Herndon sta preletela Tihni ocean (7500 kilometrov) v 41 urah. Za nagrado sta dobila poldrug milijon dinarjev.

Vstop v »Tujsko legijo«

»Tujska legija« je bil in je še tisti del francoske armade, ki služi v francoskih kolonijah. Vojaki, ki služijo v tujski legiji, so sami dobrovoljci, ki so jih nabirali po vsem svetu. Kdor se je prijavil, tega so pregledali in če je bil sprejet, je dobil takoj na roke 5000 frankov. Služba v tujski legiji je trajala 5 let, a bila je silno naporna. Kdor pa je doslužil svoj rok, tega so večinoma preskrbeli s kakšno civilno službo. Danes pa ne sprejemajo več kar vsakogar, ampak so pogoje za sprejem zelo poostriili. To je posledica gospodarske krize v Evropi, ki goni ljudi kar trumoma v tujsko legijo. Danes je težje priti v tujsko legijo kakor je bilo nekdanj priti iz nje. Pred sprejemom mora vsak novinec napraviti strog izpit, če pa ga sprejmejo, ne dobi več 5000, ampak samo 1000 frankov na roko.

Angleži varčujejo

Razmere na Angleškem še zdaleka niso tako slabe kakor so na Nemškem, pa vseeno »standard of life« (življenska stopinja) stalno pada, zlasti odkar je padla vrednost funta. Povsod se vidi, da Angleži ne jedo več le z veliko žlico, ampak vsi se omejujejo in varčujejo. Ne samo skromni delavci, ampak tudi bogati lordi in veletrgovci.

Kraljevo apanažo so znižali za 50.000 funtov na leto in ravno tako so znatno znižali doklade za člane kraljevske rodbine. Vsakoletni ples dvorskih uslužbencev so odpovedali. Več članov kraljevske rodbine je opustilo svoje konjušnice in bodo imeli le še po enega konja za ježo.

Lord Lansdale, ki je gojil zlasti konje za dirke, je vse konje prodal, izjavil pa je obenem, da zaradi znižanih svojih dohodkov ne bo mogel več tako podpirati raznih dobrotelnih ustanov kakor jih je prej. Gospa Montbat-ten, rojena princezinja, je prodala svojo sijajno palačo v Park Lane in izjavlja, da bo živela poslej popolnoma skromno in priprosto. Gospa se bo preselila v opremljeno najeto stanovanje.

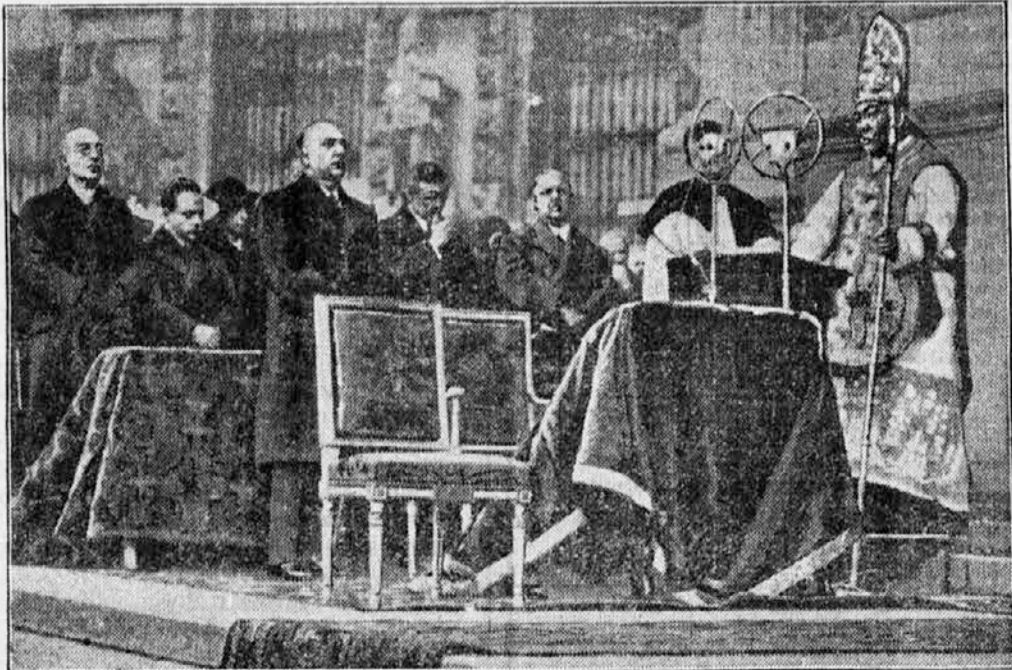
Velike pojedine so vse odpovedane. Tudi vojaštvo varčuje. Drugi bataljon škotskega gardnega polka so n. pr. premestili iz Aldershota v Windsor. Bataljon je korakal na svojo prošnjo peš, da prihrani stroške za prevoz.

Nekaj bolje pa se godi v teh težkih časih knjigarjem. Pokazalo se je namreč, da ljudje dosti več berejo, odkar ostajajo doma, to pa pride prav knjigarjem in pisateljem. Ravno tako se dvigajo tudi naklade časopisov, ker je časopis le še najcenejša zabava.



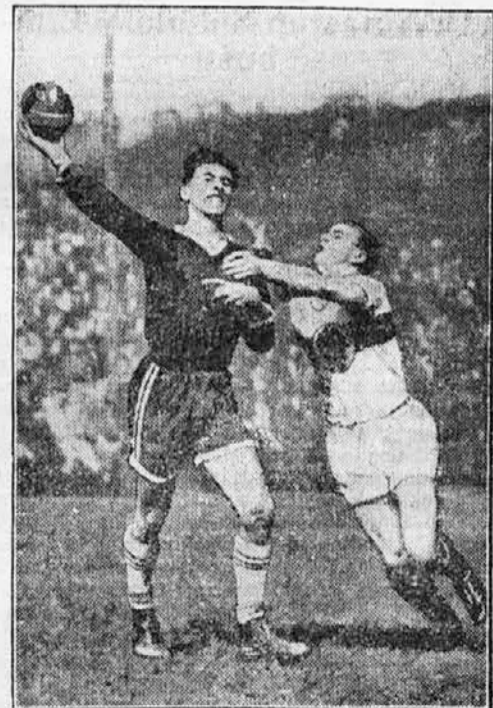
Krvavi spopadi med Flami in Valoni

V belgijskem mestu Hesselt je prišlo do krvavih spopadov med (germanskimi) Flami in (romanskimi) Valoni. Demonstrante je razgnala policija na konjih.



Katoliški shod na Dunaju

5. oktobra se je vršil na Dunaju avstrijski katoliški shod. Sv. mašo je daroval pod milim nebom dunajski kardinal dr. Piffl. V prvi vrsti (od leve na desno) so: predsednik avstrijske republike Miklas, minister Czerniak in minister Vaugoin; v drugi vrsti čisto na levi strani pa je prelat dr. Seipel.



Nemški sportniki na Dunaju zmagoviti
V hazenski tekmi Avstrija: Nemčija so zmagali Nemci z rezultatom 10:9.